JAVA-BODE.

[..]WS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1860. **Woensdag, 25 April.** **N°. 33.**

[..]eau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaruan* bij [..]EIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co.; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Soerakarta* bij VELTMAN & Co.; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; voor de *Buitenbezittingen* bij de Agenten der Stoomschepen van den Heer W. CORES DE VRIES en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

[..]lf jaar voor *Batavia* .... *f* 12,50.
» » *Java* .... » 15,—.
» » *Buitenbezittingen* .... » 17,50.
» » *Nederland* .... » 22,50.
[..]aling geschiedt vooruit.—Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

[..]deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

[..]-Jarige Echtvereeniging
tusschen
[..]COB HENDRIK PHILIPS
en
[..]NELIA ADRIANA SCHALK.
[..]RANG, 19 *April* 1860. (1243)

[..] van een' ZOON *J. G. E. Bruinier, Herderschée.*
[..]AN, 17 *April* 1860. (1255)

[..]oedig bevallen van een' ZOON, *T. E. L. Oden-* [..] *Bloemen Waanders.*
[..]G, 15 April 1860. (1279)

[..] van eene DOCHTER, *A. S. A. Kock*, geb.

[..]EDEN 22 April 1860.
[..]ennisgave: (1282.)

[..] overleed in den ouderdom van 65 jaren, na [..] doch smartelijk lijden, mijne geliefde Echt- [..] *François Maijer*, diep betreurd door mij, zijne [..] en behuwdkinderen.

W. MAIJER.
Karsen.
[..]NG, 12 April 1860 (2531)

[..]ende de terugreis van Boni naar Batavia, is [..] April jl. ter hoogte van Madura, ten gevolge [..] koortsen overleden, de 2e Luitenant der [..] ***P. W. Boers***, in den jeugdigen leeftijd [..] jaren.
[..] bemind en geacht door alle officieren die hem [..] de herinnering aan hem zal lang levendig [..]

[..] de officieren van het 11de Bataillon Infanterie.
[..], 25 *April* 1860. (1277)

VENDUTIE

op DONDERDAG den 26 April 1860,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & C°.

VAN PUIKE BOTER,

200 dozijn Haantjes Bier,

300 dozijn pale-Ale,

Lijnolij, Meel, 2 Stel Engelsche Wagentuigen, Marbohouten Balken.

300 DJATIE HOUTEN BALKEN.
2000 Singapore PLANKEN.
40/m Manilla SIGAREN No. 4.
60/m „ „ No. 5, Havana SIGAREN.
(1268)

Vendutie

op Vrijdag 27 April,
voor het Commissiehuis van

GEBR. VEIT,

Passer Senen,

van MEUBELEN van vertrekkende personen,

WAGENS, BENDIES,

Preanger **PAARDEN**, etc., etc.
voorts:

TOILETSPIEGELS,

Palisander houten Schrijfcassettes,
HANDDOEKEN EN GORDIJNGOED,
stellen MESSEN. enz., enz.
(1263)

VENDUTIE

op Maandag den 30 April 1860,
wegens vertrek ten huize van den heer

B. MULLER,

op Parapattan naast de Engelsche kerk
door

CASSALETTE & C°.,

van een bijzonder fraaijen INBOEDEL bestaande uit:
Massief Mahonijhouten Meubels,
als:

AMEUBLEMENTEN

voor Salon en Boudoir,

Consoles, groote ronde Tafels, Canapé tafels en Knaapjes, Toiletten en Waschtafels. alle met marmeren bladen Speeltafels, eene groote Spiegelkast, linnen en hangkasten, eene Dameschrijftafel, een Buffet, Palembangsche en Amerikaansche Stoelen en IJzeren ledikanten.
Verder:
Een welluidend voor dit klimaat vervaardigd

PIANINO,

van Erard,
GROOTE SPIEGELS EN SCHILDERIJEN.
Médaillon Schilderijen,
Hang-, Kroon-, Tafel- en Moderateur lampen,
eene groote echt bronzen Pendule met Coupes, voorstellende eene varkensjagt.

WAPENS,

waaronder eene prachtige Buks met Bajonet, een Carabine de Salon en een paar Pistolen in kistje.
Wijders:
Pleet-, Zilver-, Porcelein-, Cristal- en Glaswerk.
en:
3 Span bijzonder goede Wagenpaarden, Een Vis-à-Vis, een Mijlord, een Palanquin, Tuigen, etc.
Bloemen in Chinesche potten met voetstukken.
Op Zondag den 29sten te bezigtigen. (1272)

Een oud Mozaiekwerk.

[..] dagen zijn te Vienne, in het Fransche depar[..]ère, drie belangrijke ontdekkingen gedaan, [..]ene statuette, een mozaiek en eene inscrip[..] [..]en oogenblik zullen wij slechts van het [..]lding maken. Zij versierde den grond eener *[..]iclinium* van 8.50 lengte, en behoorde [..]einsche woning, aan den Z. O. hoek van [..]e-Mars gelegen.

[..]iek is zeer fijn en een der schoonste, die [..]nne zijn aangetroffen. De ordonnantie daar[..] uit een zamenstel van achthoekige afdee[..] ongeveer een el beslaande, afgewisseld door [..]re, vierkante afdeelingen, waarvan beur[..] en vijf zijn bijeengevoegd, welke van elk[..] afgescheiden door eene driekleurige vlecht, [..]en zwarte getande lijnen omringd. Elk dezer [..] getale van vijftien — een gevolg hunner [..] — bevat eene figuur.

[..] deze vijf lijstjes, vormen tien vierendeelen [..]oeken, geknot door den hen omgevenden [..]elijk aantal ongelijkzijdige vierkanten, elk [..]werk versierd. De algemeene lijst van het [..]staat uit een breeden, witten met lofwerk [..]and, waarlangs eene dunne zwarte lijn loopt. [..]erwerp, door dit kunstwerk voorgesteld, is ligt herkenbaar. Het is de liefelijke mythe van Orpheus, door de toonen zijner lier de dieren bekoorende. De Thracische zanger zit op eene rots en houdt het welluidend speeltuig in zijne linkerhand. Zijne gelaatstrekken, omringd door lange, golvende hairlokken, die tot onderaan de wangen neêrhangen, geven de inspiratie te kennen. Terwijl hij met de linkerhand de helderklinkende snaren tokkelt, komen viervoetige dieren aanloopen en zachtkens rondom hem huppelen; de vogelen luisteren met verrukking toe; twee boomen, in de verte staande, buigen zich tot den welluidenden toekunstenaar.

Blandum et auritas fidibus canoris
Ducere quercus. (HORATIUS.)

Orpheus is op Phrygische wijze gekleed; de *pileus* dekt zijn hoofd; hij is gehuld in eene tunica met mouwen, welke door eene ceintuur wordt vastgehouden, en een blaauw, prachtig opperkleed. Een geelachtig groene broek met vouwen valt tot onder zijne kniën, terwijl zijne beenen van sandalen zijn voorzien. Daar velen der aangewende kleuren niet in het marmer zelf voorkomen, heeft men die verkregen door middel van verglaasde marmerklei, hetgeen eene schitterende uitwerking heeft voortgebragt. Het gelaat, uit zeer fijne kuben zamengesteld, is juist geteekend; de naar den hemel gerigte blik en de half geopende mond, geven zeer getrouw de zingende houding terug, waarin de dichter zich bevindt. De lier is zevensnarig, en niet voorzien van den zangbodem of zoo genaamden *megas*, die men gewoonlijk bij den *barbitos* of groote lier aantreft; voorts bezigt Orpheus de vingers, en niet den *plectrum* — eene soort van ivoren strijkstok — om aan het instrument de onweêrstaanbare toonen te ontlokken, waardoor de winden op hun weg terugkeeren, de boomen der wouden dansen, en de stroomen hun loop staken.

De buitenrand van den achthoekigen medaillon, waarin de beeldtenis van Orpheus is geplaatst, verschilt van de anderen, die denzelfden vorm hebben. In plaats van eene vlecht, vertoont deze eene uit witte kuben zamengestelde bogt eens strooms, slingerende over een bruinkleurigen aardgordel. Het is alsof de vervaardiger van het kunstwerk het beeld heeft willen teruggeven van den stroom, die in zijn loop wordt teruggehouden door de bekoorlijke klanken, welke Cerberus zelven bewegen en Eurydice aan het rijk der duisternis ontrukken konden.

De *dilettanti*-dieren, die den medaillon van Orpheus omringen, zijn zes in getal en in even zoo vele achthoeken geplaatst, namelijk een paard, een wild varken, een hert, waarvan men nog slechts de hoornen en de achterpooten kan zien; een stier, niet minder verminkt, waarvan nog slechts de borst, een hoorn en de staart zijn overgebleven; een leeuw, die er zeer welgeplaatst is, en een panter.

VENDUTIE

op Vrijdag, den 27sten April 1860,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & CO.,

van een belangrijk factuur

GLASWERK,

als:

HANGSTOLPEN van 15 tot 9 duim, PRISMA PATENT GLAZEN voor dekken van schepen, WATERKARAFFEN, BORDELAISES, SUIKERPOTTEN, ZUURSCHAALTJES, IJSSCHOTELTJES, VAZEN, CHAMPAGNE-GLAZEN, OLIE- en AZIJNSTELLEN, enz. enz.

verder:

100 riem Propatria Papier,

70 JAPANSCHE MARTEVANEN,

100 vaatjes Boter,

pas aangebragt,

1 KIST STALENPENNEN,

Amerikaansch Meel, Siroop van Punch, Fransche Azijn in kisten van 1 dozijn, Cognac, Puike Roode wijn in oxhoofden, Lak, Behangselpapier

en

MV. **12 collis HENGSELS**, beschadigd aangebragt, per VREDE, kapt. *Van der Plas* en ongeveer

60 picol gesloopt BLADKOPER.

(1265)

Op de Vendutie

van Maandag, den 30sten *April* 1860,

zullen nog verkocht worden:

80	**Bossen**	**Hooi.**
200	**Zakken**	**Zemelen**
85	"	**Gram.**
241	"	**Gaba.**
50	"	**Paddie,**

(1294) JOHN PRYCE & Co.

Vendutie

op Maandag, den 30sten April 1860,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

VAN

Diverse Lijnwaden,

circa: 1000 picols Zweedsch

IJZER

van diverse dimensiën,

2 kisten Toilet Zeep,

Dekplanken, Brandhout,

divers IJzerwerk, enz., enz.

(1293)

VENDUTIE

Op WOENSDAG den 2 Mei 1860,

voor een der Recherche Pakhuizen aan de kleine Boom, door

Gebrs. ROSELJE Co.,

van

ANKERS, KETTINGEN,

zoo goed als nieuwe Zeilen, Touwwerk,

diverse Kromhouten, Sloepen,

13 stuks IJzeren Waterketels,

en

verdere scheeps Inventaris. (1291)

Vendutie

Op Dingsdag den 1 }
„ Donderdag „ 3 } Mei 1860,

wegens vertrek:

ten huize van den Kolonel, Chef van den Generalen Staf

P. H. KOSTER,

te Weltevreden, nabij het Monument,

door

Gebrs. ROSELJE & Co.,

van een zeer netten en welonderhouden **INBOEDEL**, bestaande uit:

AMEUBLEMENTEN,

voor Salon, Boudoir en Kamers,

SPIEGELS, SCHILDERIJEN,

LAMPEN,

zeer fraaije marmeren Vazen. Statuetten, enz.

Wijders:

PLEET-, PORCELEIN-, KRISTAL- en GLASWERK, **Divers ZILVERWERK,**

waaronder een fraai STEL VOOR 24 COUVERTS, in mahonijhouten kist.

Voorts:

Goedgedresseerde en hardloopende WAGENPAARDEN, een perfect gedresseerd Sandelhout RIJPAARD, WAGENTUIGEN, ZADELS,

EEN ZOO GOED ALS NIEUWE

COUPE,

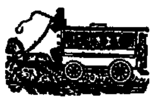

EEN VIS-à-VIS,

EEN MYLORD EN PALANQUIN,

FRAAIJE BLOEMEN IN POTTEN, etc.

Op Zondag den 29 April zullen de Goederen te bezigtigen zijn.

REGELING DER VENDUTIE.

Op Dingsdag: PAARDEN, RIJTUIGEN en het MEUBELAIR binnenshuis.

Op Donderdag: BLOEMEN, MEUBELEN, in de buiten kamers, etc. (1273)

VENDUTIE

op Woensdag, 2 Mei 18

wegens vertrek,

voor het woonhuis van den Majoor OOSTE
op **Goenoeng Saharie,** nabij de br
het gevangenhuis, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & C

van

Spiegels en Schilderijen,
en Tafellampen,
Ledikanten, Consoles, Tafels,
len. Kasten, Glazen kaste

een welluidende SPEELDOOS, PORCELE
GLAS- en AARDEWERK,

voorts nog:

RIJTUIGEN

waaronder een zoo goed als nieuw

BENDIE,

**2 spannen goedgedres
de Wagenpaarden, een
gedresseerd Macassa
Rijpaard, boven de maat, tu**

enz.

VENDUTIE

op Vrijdag, den 4 Mei 18

ten huize van den HoogEdelGestr. H
Mr. C. HULTMAN,
aan het Koningsplein, nabij de Race-loo

GEBRS. ROSELJE & C

van

***een zeer netten en we
onderhouden***

INBOEDE

bestaande uit:

**Canapés, Fauteuils, Stoelen,
soles en Tafels met marme
bladen, fraaije Etagères de S
Speeltafels,**

diverse KASTEN, waaronder één met
gel en ééne zeer fraaije met 4 deuren,
Duchesse, Pschyché, een Bureau en Cylind

voorts:

Spiegels, Schilderijen,

waaronder een

groot en prachtig Schilde

voorstellende een Zeegezigt, Pendules,
Lampen, een voor dit klimaat verva

UITMUNTENDE PIA

IJzeren Ledikanten, Een Porcelein Eetservies (
Gouden rand), Zilver-, Pleet- en Kristalw

Melkgevende Koeije

TWEE FRAAIJE KINDERPAARDEN met
een in Holland vervaardigde

Reiswagen,

Stellingen, Martevanen

een Vanille Tuin.

EEN COLLECTIE FRAAIJE BLOEMEN IN P
waaronder zeer ***zeldzame,***

Bloem Etagères Tuinbanke

Eene partij groote Vloersteenen, Dakpannen en Bra

Op Zondag den 29 April te bezigten.

De vogels, die, in vierkanten geplaatst, met de viervoetige dieren afwisselen, bestaan uit: een patrijs, een papegaai met zeer rijkgekleurde vederen een blaauwen vogel, voorzien van een rooden kam; een tweeden, groenen papegaai; een eend; een zwart paarlhoen, waarvan men nog slechts den kop ziet, en eindelijk drie andere vogels, van welke te weinig is overgebleven, dan dat men zou kunnen raden, wat zij eigentlijk zijn.

Een ander mozaiek, mede van Vienne afkomstig en hetzelfde onderwerp, Orpheus, door dieren omringd, voorstellende, wordt op het museum te Lyon aangetroffen, doch heeft op verre na dezelfde kunstwaarde niet, als de thans ontdekte, welke, zoowel ten opzigte der afmetingen van de figuren, als ten aanzien van teekening, juistheid der beeldtenissen, zamenstel en algemeene uitwerking, in allen deele een kunstwerk van hooge verdienste is en een der kostbaarste reliquiën van opus musicum, die ons uit de oudheid zijn overgebleven.

VADER JACOB GRIMM,

die vroeger met zijne sprookjes en vertelsels vlugger — en we hadden haast gezeid beter — overweg kon, dan hij dat tegenwoordig met zijn geleerd, doch bitter langzaam vorderend groot woordenboek schijnt te kunnen, had onlangs eene ontmoeting, die den braven ouden man zeker tot in zijn binnenste moet hebben goed gedaan en waarvan hij-zelf de zegsman is. Zie hier hoe 't geval zich toedroeg.

Voor de deur zijner in geheel de stad welbekende woning verschijnt een kind, een meisje, goed gekleed, en vraagt, of ze meneer professor ook een ommezientje spreken kan.

De meid of knecht, die open doet, houdt haar voor een kind uit eene met den heer bevriende familie en opent haar de deur van de studeerkamer van professor, die op dat gerucht uit zijne papieren opkijkt, zijn bril te regt zet en de lieve verschijning — »een meisje uit den vreemde" in zijn dof rookerig studeerhok — eene poos met verbaasde oogen aanstaart.

De kleine is trouwens niet verlegen, maar nijgt heel beleefd en vraagt: »Is ué 't, meneer, die al zulke mooije tooversprookjes hebt geschreven?"

Ja," zeit vader Grimm, »mijn broêr en ik, we hebben in der tijd nog al vrij wat van die dingetjes gemaakt."

»Dus, heusch, meneer, heeft ué dan ook dat vertelsel gemaakt van »'t slimme snijdertje", wa van is: »En al wie 't niet gelooft, die moet daalder betalen?"

Ja, schatje — laat eens bedenken! ja, dat di ook van mij."

»Nu dan, van dat vertelsel geloof ik heusch g want een leelijke gebogchelde snijdersknecht k een mooije prinses trouwen. Den heelen daal ik zoo in eens niet betalen, maar hier is een de volgende week wil ik wel weer een gros b

De oude, brave vader Grimm had op dat o stellig meer voldoening, dan eene nieuwe r van wat potentaat ook hem met mogelijkheid ko aangebragt, zorgde, dat het naauwgezette, eerl met haar zak vol lekkers bij de ouders ter werd, en gaf voor dien avond den bruî aan h geleerde taalstudie, om zich-zelf nog eens wee onnoozele gekke, dwaze, maar hem toch op zi dag nog in 't hart lieve *Hausmärchen* te verdiep thans zóó verbeelden wij ons.

VENDUTIE

op Maandag den 7 Mei 1860,
buiten **kampong Laksa,** door
[V]AN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
[Sa]id Mohamat bin Achmat bina Hassen, voor
[en] van den boedel van wijlen Njonia Tanaim,
[en] van den majoor **Pakir Abdul Moedjie p [Ah]mat Djebedie**, overleden den 2 April 1860.
Huis Meubelen, Juweelen,
GOUDWERK,
[HU]IDS-KLEEDEREN, enz., enz.

[LO]GE DE STER IN HET OOSTEN.

[R]ECEPTIE

in den 1e Graad,
[o]p Donderdag den 26sten April,
des avonds ten 8 ure.
De waarnd. 1e Secretaris,
G. H. W. ZUUR.
[(12]54)

[Alg]emeene Vergadering der Javasche Bank.
[V]rijdag, den 27sten April e. k.
Verslag der Directie over het boekjaar 1859/60
Benoeming van eenen Directeur.
Benoeming eener kommissie tot opname der balans.
De Secretaris,
J. VAN LENNEP.

[MI]LITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

[B]AL EN SOUPER,

Zaturdag den 28sten dezer, des avonds ten 8 uur.
Namens de Directie.
De Secretaris,
BRUGMAN.
Vrijdag en Zaturdag is [de]ze tot de Societeit gesloten. (1295)

Bij WILLEM DE JONG,
Passer Pisang.
[El]egant en stevig gewerkte
[IJZ]EREN LEDIKANTEN,
voor een persoon *f* 85,--,
" twee personen *f* 100,--
per stuk.
BASCULES,
[B]RANDKASTEN
beproefd,
en gewone Bendie en Wagen[-ha]arns, benevens prachtige Tuigen. (1284)

Op een SUIKERFABRIEK bestaat gelegenheid tot plaatsing van een
OPZIENER.
Voorkeur wordt gegeven aan een Hollandsch zee[man] van omstreeks 20 jaren oud.
Schimmelpennink & Co. (1251)

Wordt Gevraagd:
eene Bonne,
[verlan]g van ***twee kinderen.***
SCHIMMELPENNINCK & Co. (1252)

EEN ADMINISTRATEUR van een on[be]sproken gedrag, gedurende vijf jaren in [In]dië aan op eene landelijke onderneming in [In]dië betrekking werkzaam te zijn.
Lett. B. C., brieven franco bij den Boekhan[delaar]
H. M. VAN DORP
te Batavia.

EEN JONG MENSCH ongehuwd, voorzien van goede getuigschriften, bekend met het [voer]en het voeren van Correspondentie zag [zich] geplaatst in eene Handelszaak.
[Gega]deerenden adresseeren zich franco onder [ad]res bij den Boekhandelaar
H. M. VAN DORP,
te Batavia.

Eene ***Jufvrouw*** van middelbaren leeftijd, zag zich gaarne geplaatst, het[-]zij ter assistentie in eene HUISHOUDING of tot opzigt van ***twee à drie Kinderen.***
Hierop reflecterende adressere zich ten huize van Mevrouw ***Pons,*** Sluisbrug. (1283)

EENE DAME,

die zich reeds eenige jaren aan het onderwijs heeft gewijd, zoekt eene plaats als ***Gouvernante.*** Zij onderwijst de vier moderne talen, alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort, de beginselen van het teekenen en des gevorderd ook die der muzijk.
Tot nadere informatiën wende men zich onder letter W. aan de Heeren G. KOLFF EN Co., te Batavia.
(1288)

Wordt gevraagd:

f 25,000.—

onder eerste verband van vastigheden.
Adres
(1256) LANGE & Co.

VERLOREN

Vrijdag avond, komende van Mevrouw ***Portier,*** Passer Baroe, en gaande naar de Komedie,
EEN GOUDEN BRACELET.
De eerlijke vinder gelieve dezelve, des verkiezende tegen belooning, terug te bezorgen bij
(1258) H. M. VAN DORP.

TE KOOP
VANILLE STEKKEN
à 50 Centen per stek.
Adres
(1259). H. M. VAN DORP.

TE KOOP 52 stuks mooije
KOEBEESTEN,
van Bengaalsch ras, als:

25 Koeijen (**volwassen**) waarvan 8 dit jaar wierpen en de andere meestal **bezet.**
3 Ossen, **volwassen.**
8 Stieren do., zeer mak, goed in het vleesch en geschikt voor de slagterij.
3 Kalveren (mannetjes) geboren in 1859.
5 Idem wijfjes " " 1859.
8 Idem Idem " " 1860.

Nadere informatiën bij
(1260) H. M. VAN DORP, te Batavia.

TE HUUR EEN
Huis,
in de Beerendrechtslaan.
Adres
(1276) A. THIEBAULT.

MACHINERIËN.

De Ondergeteekenden, ***Agenten op Java,*** voor de Heeren FAWCETT, PRESTON & Co., Ingenieurs te Liverpool, zijn bereid bestellingen aan te nemen op **Suiker- en Rijstpelmolens, Centrifuges, Stoommachines,** zoowel voor het land als voor schepen, **Gas-toestellen, Zaag-Machines, Arakdistilleer toestellen,** en alle andere soorten van
MACHINERIEN.
Zij bieden te Koop aan:
Eene hoogdruk
STOOMMACHINE
en
SUIKERRIETMOLEN,

vervaardigd bij de hierboven genoemde firma, waarvan de afmetingen zijn, als volgt:

Diameter der Cylinder . . .	24	Eng. duimen.
Lengte " " . . .	54	" "
Diameter der Cylinder (Stoommachine)	12	" "
Lengte der slag van do. . . .	39	" "
Diameter der Stoomketel . . .	$4\frac{1}{2}$	" voeten.
Lengte " " . . .	14	" "

Voor nadere informatiën, gelieve men zich te vervoegen bij
(1278) MORGAN, MELBOURN & Co.

HOLLOWAY'S PILLEN

een veilig en zeker geneesmiddel voor alle vrouwelijke ongesteldheden. In alle landen is het vrouwelijke geslacht onderhevig aan bijzondere kwalen, welke in warme klimaten niet alleen het leven van deszelfs vermaak berooven, maar vaak hare slagtoffers naar het graf haasten. In Indië, Java en andere eilanden van het Oosten hebben duizende lijderessen hare dankbaarheid betuigd aan den uitvinder dezer zoo heilzame genezende Pillen voor het goed door dezelve veroorzaakt. In Java is daarom de aftrek onbegrijpelijk groot en zijn de berigten van derzelver uitwerkselen hoogst voldoende. Deze Pillen zuiveren het bloed, brengen alle afgezonderde vochten weder in order, versterken het gansche gestel en veroorzaken dat elk orgaan deszelfs behoorlijke functien verrigt. Dezelve kunnen door elke vrouwspersoon, in elken ouderdom en voor alle ongesteldheden van het ligchaamsgestel, zonder het minste gevaar ingenomen worden.

De prijzen dezer Zalf en Pillen zijn als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 1. — *f* 3. — *f* 5. —.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok en Co.
» Samarang	»	H. L. de Lyon,

de Groot, Kolff & Co. en de hoofdagenten Soesman & Co.
(1245)

LITHOGRAPHIE.

HANDELS- DRUKKERIJ.
STEEN- EN BOEK-
van H. M. VAN DORP, te ***Batavia.***

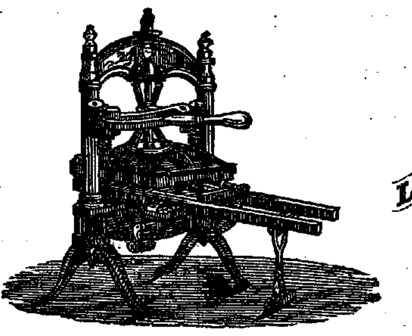

Steeds voorzien van de nieuwste en fraaiste
LETTERSOORTEN EN BLOEMEN,
VOOR
Circulaires, Rekeningen, Charterpartijen, Wissels *met fraaije onderdruk,* **Kleuren Druk, Boombrieven.**
STAAT- EN TABELWERK,
WISSELBOEKEN,
VISITE-KAARTJES,
Goud- en Zilverdruk, met en zonder gebloemde randen. (1296)

A VOCABULARY

of the

ENGLISH AND MALAY LANGUAGES,

with the proper orthography for Englishmen.

Prijs *f* 3,—.

(1280) H. M. VAN DORP.

RIJSWIJK HOEK SECRETARIELAAN

Muziekhandel van H. M. VAN DORP.

à 10 Cent per pagina

te bekomen: MUZIEK VOOR PIANO, PIANO en ZANG, VIOOL, VIOOL en PIANO, de werken van BEETHOVEN,

Hunten, Methode de Piano à *f* 8,

verder:

PAPIER DE LUXE met ENVELLOPPEN, POST- en BILLETPAPIER, STALENPENNEN, verschillende soorten van INKT, fijne SPEELKAARTEN, BALBOEKJES, BALKAARTJES, NOTITIEBOEKJES, PORTEMONNAIE, etc., etc. (1287)

Per Mail ontvangen:

NAAMBOEKJE

der Koninklijke Nederlandsche Marine, jaargang 1860.

Prijs f 2,—.

Bij

(1249) H. M. VAN DORP, Batavia.

Per Mail ontvangen:

DE VRIJHEID VAN ITALIE EN DIE DER KERK

door de Abt. LACORDAIRE.

C. H. F. Riesz. Cultuur stelsel en vrije arbeid.

Bij

(1267) G. KOLFF EN Co.

Voor 1860.

Dadelijk disponibel om per Mail te vervolgen:

Journal des Demoiselles.	*f* 18.—
l'Illustration.	„ 45.—
Humoristisch Album.	„ 18.—
Album der Natuur met Bijblad.	„ 12.—
De Nederlandsche Spectator.	„ 24.—
Illustrirte Zeitung.	„ 35.—
Onze Tijd.	„ 16.—

Te Batavia bij

(1290) G. KOLFF & Co.

In den loop der Maand Mei a. s. zullen de ondergeteekenden vendutie houden van de

NAGELATEN BIBLIOTHEEK.

van wijlen den Heer

F. B. HOFLAND,

in leven Eigenaar der Landen *Pamanoekan* en *Tjassem*.

De Catalogus zal tijdig worden verspreid en is op aanvrage verkrijgbaar.

(1289) G. KOLFF & Co.

Pas ontvangen het onlangs uitgekomen werk:

De Derde Militaire Expeditie

NAAR HET EILAND BALI IN 1849,

met drie kaarten, door den kapitein

A. W. P. WEITZEL

Prijs *f* 6,— franco per post *f* 8.—. voorts:

W. A. van Rees,

WACHIA TAIJKONG EN AMIR,

of het Indische Leger in 1850 *f* 5.—

franco per post. *f* 6.—

te BATAVIA, bij G. KOLFF & Co.

te SAMARANG, bij de GROOT, KOLFF & Co.

(1266)

E. Vincent en familie Java verlatende, neemt langs dezen weg afscheid van vrienden en bekenden. (1250)

Het Stoomschip

MACASSAR,

Kapt. **BOSCH,**

vertrekt op morgen den 26 via *Benkoelen* naar *Padang*.

(1261) W. CORES DE VRIES.

Stoomboot Oenarang.

Het vertrek dezer boot naar SAMARANG en SOERABAIJA is thans bij de wederaanvang der geregelde vaart bepaald als volgt:

Van BATAVIA den 29 April den 13 en 27 Mei.

„ SAMARANG naar SOERABAIJA den 2, 16 en 30 Mei.

Van SOERABAIJA den 8 en 22 April 6 en 30 Mei

„ SAMARANG naar BATAVIA den 24 April, 8 en 22 Mei.

Nadere informatiën bij

de Agenten,

(1246) LANDBERG, BEZOET DE BIE en Co.

GELEGENHEDEN

NAAR NEDERLAND

met Schepen der Heeren

A. VAN HOBOKEN & ZONEN.

Aanwezig in Indië:

Jason, kapt. VAN BUREN, den 24 April van Bezoekie gezeild, kan in de eerste dagen van Mei van Batavia vertrekken.

Medea, kapt. LOURENS, zullende omstreeks den 1sten Julij van hier vertrekken.

Adres bij

REIJNST & VINJU, *Batavia.*

(1247) ANEMAET & Co., *Soerabaija.*

Passage naar Amsterdam.

Wordt aangeboden met het Nederlandsch Schip

NEDERLAND,

kapt. HOEKSTRA,

Repatrieerende personen worden op deze gelegenheid attent gemaakt, zijnde genoemd schip bijzonder gunstig bekend, door zijne nette inrigtingen en ruime uitrusting.

Hetzelve voert een geexamineerden Dokter, en zal in het laatst van April van SAMARANG en omstreeks den 15den der maand Mei van hier vertrekken.

Eene MELKGEVENDE KOE bevindt zich aan boord.

Adres te Samarang bij de Heeren Dorrepaal & Co. en alhier bij de Agenten

(1264) HAAGER & SCHUURMAN.

Vracht en Passage naar PADANG,

met het Nederl. Schip

ROBERTUS HENDRIKUS,

Kapt. **R. H. Mulder.**

Nadere informatien bij

de Agenten,

(1257) J. CEZARD & Co.

EXTRAKT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG *den* 19*den April* 1860 (*No.* 9.)

(*Staatsblad No.* 34.)

Gelezen de missive van den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van 20 Februarij 1860, litt. A. no. 10/207, daarbij mededeelende, dat Z. M. de Koning, blijkens kabinets rescript van 15 Februarij 1860, no. 61, heeft goedgekeurd het dezerzijdsch besluit van 26 November 1859, no. 5. (staatsblad no. 99), waarbij onder de nadere goedkeuring des Konings een nieuw reglement is vastgesteld voor de landsdrukkerij te Batavia;

Is goedgevonden en verstaan:

Van het vorenstaande aanteekening te houden.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal,

De 1*ste Gouvernements-Secretaris,*

L. J. W. de Waal.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang jhr. L. G. G. P. de Meij van Streefkerk.

Benoemd:

Tot secretaris der residentie Bantam, de secretaris der residentie Tappanolie (Sumatra's Westkust) D. Brouwer.

Tot vendumeester te Patjitan, de kommies op het kantoor van den adsistent-resident aldaar J. A. Hofstede.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE SAMARANG.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, het lid mr. L. Udo de Haes, onder dankbetuigeng voor de als zoodanig door hem bewezene diensten.

Benoemd:

Tot lid, J. Nieuwveen, procuratiehouder van de firma B. Kopersmit & Co.

Goedgekeurd:

Dat door den Resident van Riouw.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS ALDAAR,

Is ontslagen:

Eervol, wegens vertrek, als lid L. E. Dalgben, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezene diensten.

Is Benoemd:

Tot lid, A. de Veer de Rochemont, kapitein, militaire kommandant aldaar.

Militair Departement.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kolonel der infanterie J. W. D. Kobold, kommandant eerste militaire afdeeling op Java.

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der terie B. J. van Bostraeten.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met van regt op pensioen, de inlandsche eerste luitenant fanterie *Parmo*

Bevorderd:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE

Tot Majoors:

bij het 8ste bataillon te *Ngawie*, de kapitein *L. J. W. ve verooij*, van het garnizoens-bataillon der *Wester-afdee Borneo.*

bij het 16de bataillon, de kapitein *J. G. G. H. Strengh* het 12de bataillon.

Tot kapiteins:

bij het 4de bataillon, de 1ste luitenant, plaatselijke adjud Samarang, J. C. Hamakers;

bij het 5de bataillon te Samarang, de 1ste luitenant J. C. A van het bataillon;

bij het 6de bataillon, de 1ste luitenant A. C. G. E. L. B het garnizoens-bataillon der derde militaire afdeeling o

bij het 13de bataillon, de 1ste luitenant H. C. L. Weijti het bataillon:

bij het 16de bataillon, de 1ste luitenant M. A. van Deve het 15de bataillon.

Tot eerste luitenants:

de 2de luitenant, plaatselijke adjudant van Weltevreden e wijk, B. E. Mekern; met bepaling, dat hij in die be zal continueren

bij het 5de bataillon, te Samarang, de 2de luitenant F. J van het bataillon.

bij het 7de bataillon, de 2de luitenant A. C. H. Ahn, v bataillon.

bij het garnizoens bataillon der derde militaire afdeeling op 2de luitenant J. H. Epke, van het 8ste bataillon;

bij het garnizoens bataillon van Banka, de 2de luitenant Bordewijk, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de 2de luite W. Schotborgh, K. Schotborgh en T. H. Pourchez, v het bataillon.

ADVERTENTIEN.

Verkoop van Zwarte en Witte Peper Benkoelen.

De directeur der producten en civiele magazijnen ma belanghebbenden bekend, dat in de maand Junij aanstaa den eersten of tweeden dag na aankomst van het stoompak van Batavia te Benkoelen, aldaar voor 's lands rekening bare veiling zullen worden gebragt:

448 Pikols zwarte Peper, en
48 Pikols witte Peper.

of zoo veel meer als op den dag van verkoop zal blij radig te zijn.

Veiling van Suikerriet.

De directeur der kultures maakt bij deze aan belangh bekend, dat door den resident van Tagal op den 15 1860, des voormiddags te negen uren, in den dalem van gent van Tagal, onder nadere goedkeuring van het gouve publiek zal worden verkocht, het in den omtrek van de s briek te Pangka, vroeger toebehoord hebbende aan den A. van Vloten, voor den oogst van dit jaar geplant suike der dien verstande nogtans, dat bijaldien billijke prijzen worden geboden, de resident van Tagal zich als gem kunnen beschouwen, de toewijzing al dadelijk te doen hebben.

Door familiebetrekkingen narigten gevraagd zijnde omtren Mozes David Ketellapper, van wien gezegd wordt, dat bi litaire dienst is geplaatst geweest; zoo wordt een iegeli wien iets omtrent zijn wedervaren mogt bekend zijn, be verzocht den Resident van Batavia daarmede in wetensch len stellen.

Naar aanleiding van het bepaalde bij artikel 555 van boek van koophandel, maakt de ondergeteekende bekend het begin der loopende maand, nabij Permissang op de k het distrikt Soengislan, zijn aangespoeld de ondervolgen werpen, waarvan de eigenaren onbekend zijn, als:

Twee stoelen van Javaansch maaksel.

233	planken lang	4,96	Ned. el,	breed	24	N. dm.,	dik	3¹/
140	idem	» 3,40	»	»	24	»	»	3¹/
75	idem	» 4,93	»	»	23	»	»	1¹/
27	idem	» 3,76	»	»	24	»	»	3¹/
16	idem	» 3,67	»	»	24	»	»	3¹/

alle welke planken zijn gemerkt: » H. F. C." ter op in Chineesch schrift is bekend gesteld: » Tjoij Ngian.

Degenen die vermeenen op deze goederen aanspraak te worden verzocht zich te wenden tot den resident van B tot den ambtenaar belast met het beheer der Strandvonder

---

VENDUTIEN.

Op Donderdag den 26 April, voor het woonhuis van van Hengst in de Gang Petjenongan, door van Slooten, Mor

en

Voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Ko

Op Vrijdag den 27 April, voor de toko van Gebrs. Passer Senin.

en

Voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Op Maandag den 28 April, voor het commissiehuis Pryce & Co.

Op Dingsdag den 1 Mei, voor het woonhuis van den Koster, te Weltevreden, door Gebrs. Roselje & Co.

Op Woensdag den 2 Mei, voor woonhuis van den Oosterhout, te Weltevreden, door van Slooten, Morgan &

en

Aan den kleinen Boom, door Gebrs. Roselje & Co.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 21 tot en met den 24 April.

MARINE HOTEL. G. Vonck, van Boni.

HOTEL DES INDES. Van Rappard, van de Reede Horword, van Engeland. — G. Patterson, van Idem. geland, van de Reede. — J. Marinkelle, van Idem. — en Echtgenoot, uit zee terug. — Forbes de Timmer Onrust.

HOTEL WILLEM II. Smeets, van Soerabaija. — Elmira. — Rijnders, van de Reede.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Chs. Weverle Reede. — J. D. J. van der Hegge Spies, van Idem. — van Idem. — J. Kraaijenbrinck, van Telok Djamb Meerten, Tjikao.

JAVA HOTEL. A. J. Kroef, van de Reede. — van Samarang. — S. J. Goossen, van Badjoa. — G. van Idem. — W. van der Linden, van Indramaijo. du Cloux, van de Reede.

Vertrekkende Personen.

Kapitein der infanterie F. M. S. van Zuijlen. — E. familie. — H. N. Witbols Feugen.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
Woensdag 25 April 1860, N°. 33.

Nederlandsch Landhuishoudkundig Congres.

19den Julij a. s. zal er te Amersfoort het 15de ...houdkundig Congres worden gehouden. Op ...vergadering zullen eene menigte zaken worden ... betreffende den landbouw in de koloniën. ...afdeeling toch van het Congres: *koloniale* ... heeft te behandelen de volgende zaken:

Zijn de eilanden, in onze kolonien gelegen, ge... onderzocht om met zekerheid te kunnen ..., dat zich geene vogel-guano daarop bevindt? ..., zou dan een bepaald onderzoek ten dien ... van wege de Regering aan te bevelen zijn?

Het is bekend, dat in vele holen op Java dik... van guano, afkomstig van vledermuizen, ... worden, evenals in Sardinie, waar men ...rmuizen-guano voor den landbouw benuttigt. ...no-soort in Indie reeds wetenschappelijk on...? Zoo niet, zoude het dan niet wenschelijk ... zij aan een wetenschappelijk en empiriesch ... onderworpen werd?

Welke partij zoude er van de uitmuntende ... op verschillende punten van Nederlandsch-... voorkomende, voor den landbouw te trekken ...? Zonde de mergel niet tot bemesting der koffij-... kunnen dienen?

Naar men beweert, zou de voortreffelijkheid ... mokkakoffij vooral daaraan toe te schrijven ... zij op meer rotsige en zonnige plaatsen ver...wordt. Zouden er, met uitzigt op goed gevolg, ... of in Menado, proeven met aanplantingen op ...tige terreinen kunnen genomen worden?

Is de uitbreiding van de kakao-cultuur in Ne...ch-Indie voor den handel van belang? In ...streken van den Indischen Archipel bestaat voor ... de geschiktste gelegenheid?

Waaraan is het toe te schrijven, dat de vee... Java betrekkelijk zooveel minder ontwikkeld ... de landbouw, niettegenstaande boter, als ook ...lfs- en rundvleesch, er hoog in prijs is en op ...ste plaatsen uitmuntende gelegenheid bestaat ... aanleggen van vloeiweiden?

Daar, zoo als bekend is, Europesche groenten ... zeer gezocht zijn en uit dien hoofde meerma...len van groenten derwaarts gezonden worden, ... men te weten, welke soorten van bezendingen ... bij voorkeur zijn aan te bevelen, als ge...voor het klimaat.

Wat wordt op Java gedaan en zou er kunnen worden voor de veredeling van de boomvruchten?

Wat heeft in Nederlandsch-Indie de Regering, ...laatste tijden, gedaan tot het instandhouden van ...bosschen en tot doelmatige regeling van den ...?

Welke meubelhouten zouden er uit onze Oost-... bezittingen en uit die op de westkust van ... op de Europesche markten met goed gevolg ... aangevoerd worden?

Bij het verbazend verbruik, dat de Europesche ...eid, tot verschillende doeleinden, maakt van ...en van runderen en paarden, vraagt men, of ... en koehoeven op Java en elders in Neder...landsch-Indie tot eenig industrieel doel gebezigd wor... of niet, of die dan niet voor uitvoer geschikt ...?

Worden er in Japan ook groenten verbouwd, ... goed gevolg, in ons land konden geacclimati... worden?

Zou de *Quercus cuspidata* en *Quercus glabra*, ...bare eikels, uit het noorden van Japan, niet in ...maat over te brengen zijn?

De tabaksteelt in onze koloniën verschilt, in ...zigten, belangrijk van die in het moederland. ...ascht alzoo dit verschil besproken en behan... zien, tusschen tabaksplanters uit Nederland ...den bekend met de kultuur van den tabak in ... koloniën, ten einde de reden te vernemen dier ...de behandeling en te onderzoeken in hoe...verre welligt, over en weder, aanleiding zou kunnen ... tot het beproeven van wijziging in de thans ... wijzen van kultuur.

...punten van belangrijk verschil worden onder ... aangegeven:

Terwijl men in Nederland de jonge planten op ...kertjes zet, worden die op Java geplant in ... welke later met aarde aangevuld worden. Eerst ... opwassen wordt, onmiddelijk om de plant, de ... opgehoogd en de overige ruimte tusschen de ... gemaakt, welke bewerking van aanaarden ... vervolgens nog eenmaal herhaald wordt. ...volge dezer behandeling wortelen de planten ... den grond dan hier te lande.

Worden de bladeren aldaar niet van de stengels ..., doch de geheele plant, als die volgroeid is, ... grond afgesneden en, met den top naar bene... droogen gehangen, daar men beweert, dat de ... alsdan gedurende het droogen nog vochten uit ... trekken. Alleen de 3 of 4 onderste bladeren ... worden eenigen tijd voor het afsnijden ... afgeplukt, daar die anders verdord zouden ...

... in de koloniën de tabakslanden nergens ... heggen of zoogenaamde windvangers be..., (evenmin als op Manila en in de Havannah), ... men aldaar hoort klagen over het ver... der tabaksplanten, niettegenstaande hevige stor... orkanen gansch niet zeldzaam zijn.

...stuur van het Landhuishoudkundig Congres ... zeer aan bij alle belangstellenden in den ... in onze koloniën woonachtig, tot schriftelijke ... hunner waarnemingen en zienswijze over ... andere der bovenstaande punten, en verzoekt die, voor 19 Junij 1860, in te zenden aan den Sekretaris Mr. J. van der Leeuw te Amersfoort, ten einde die aan de leden dezer Afdeeling te kunnen mededeelen en den hoofdzakelijken inhoud daarvan opnemen in het *Verslag*, dat van het Congres en het verhandelde in deze en de overige Afdeelingen wordt in het licht gegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld. Overigens neemt het Bestuur de vrijheid, omtrent den aard en de strekking dezer onlangs aan het Congres toegevoegde nieuwe Afdeeling te verwijzen naar de advertentie van het Bestuur, geplaatst in de mail-editie van de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 9 October 1859, No. 19.

M. VERLOREN, *Voorzitter.*
J. VAN DER LEEUW, *Sekretaris.*

Wij meenen de bedoelingen van het bestuur te bevorderen door hiervan in ons blad mededeeling te doen, waarbij wij als onze meening voegen, dat de opgegeven onderwerpen ten volle aandachtige overweging verdienen. Zijn er misschien onder onze landhuishoudkundigen en industrieelen, die hunne gedachten over het een of ander onderwerp, hier opgegeven, wenschten te uiten, zonder regtstreeksche briefwisseling met het bestuur in Nederland, dan ruimen wij gaarne een plaats in ons blad in voor hunne opmerkingen. Wij houden ons bij het Bestuur van het Congres aanbevolen voor een exemplaar van het uit te geven verslag, om het daarin behandelde hier meer bekend te doen worden.

BATAVIA.

Men schrijft ons van Tagal:

Als eene bijzonderheid van hier deel ik u mede, dat sedert eenigen tijd de berg Slamat zeer sterk rookwolken uitbraakt, oneindig veel meer dan vroeger en dat er nu en dan zelfs een vuurgloed gezien is op den top.

Of het tot een uitbarsting zal komen, zullen zeker de natuurkundigen moeten beslissen. Wenschelijk ware het welligt, dat een van die heeren eens kwam kijken.

Batavia. — Op den 19den April arriveerde ter reede, van Batavia het stoomschip *Makasser*, gezagvoerder *Bosch*, met de europesche mail, loopende tot den 10den Maart jl.

Tagal. — De berg Slamat heeft van den 19den Maart jl. af tot op den 10den April buitengewoon zwaar gerookt: in den nacht van laatstgenoemden datum, van omstreeks te 12 uren tot op den volgenden morgen, heeft zich een groot licht, gelijk een vuurklomp, op den kruin van dien vulkaan vertoond, terwijl men, zoolang deze verlichting heeft geduurd, palen ver verschrikkelijke slagen heeft gehoord.

Middlerwijl moet er op den 8sten dezer in de afdeeling Pamalang, op de grens waarvan ook de Slamat gelegen is, asch hebben geregend.

Rembang. — Sedert den 3den April en voornamelijk den 4den is het water der Solo-rivier steeds stijgende geweest, waardoor het water van het riviertje nabij de desa Ngrasch, distrikt Rengel afdeeling Toeban, en dat, hetwelk over de aquaduct te Glongong (distrikt voornoemd) stroomt, geene behoorlijke afwatering in de Solo-rivier heeft kunnen hebben, zoo dat 587 bouws laag liggende sawah overstroomd zijn geworden en nog onder water staan.

Volgens het laatste berigt, bleef de bandjir in de Solo-rivier steeds aanhouden en tot op den 9den April heeft het water nog geen behoorlijken afloop kunnen hebben.

Een getal van 976 bouws sawah's stond in het distrikt Rengel onder water.

De dijken van de Solo-rivier waren echter den 15den April nog niet bezweken,

Soerabaija. —Den 18den dezer was de stand van zaken te Porrong zorgelijk.

De breedte van de dijkbreuk bedraagt 400 voeten, op eene diepte van 25 voeten.

Hetgeen men voor de herstelling van de breuk zou kunnen winnen door afleiding van water naar Soerabaija, werd geneutraliseerd door regens en nieuwen aanvoer van water uit Kediri.

Men arbeidt met de grootst mogelijke inspanning.

Banjoemaas. — Sedert het begin der maand April is waargenomen, dat de berg Slamat, wiens top gelegen is op de grens dezer residentie met de residentie Tagal, aanzienlijke hoeveelheden rook uitwerpt, welk verschijnsel zelfs sedert den 4den April zoo hevig was, dat daarmede een aschregen gepaard ging, die is opgemerkt in de districten Soekaradja, Poerbolingo en Kerta Negara, gelegen op de zuidelijke, zuidwestelijke en westelijke hellingen van dien berg.

Berigten uit het district Kerta Negaran doen zelf de vrees ontstaan, dat de aschregen van nadeeligen invloed zijn zal op het te veld staande padigewas, vooral wat aangaat het jonge plantsoen.

Palembang. — Berigten over de maand Maart melden, dat de handel ter hoofdplaats levendig was, zijnde uit de binnenlanden aangevoerd:

6,561 pikol rijst, 4,784 pikol padi, 1,161 pikol kapas, 326 pikol gomelastiek, 15 pikol getah pertja, 55 pikol thails stofgoud.

De gomelastiek en getah pertja werden voor *f* 85 per pikol verkocht; de rijst voor *f* 5 en de kapas voor *f* 8½.

Het debiet aan zout bedroeg 81 koijangs 26½ pikol. Aan tolregten werd *f* 6,441,76 ontvangen.

De vroeger vermelde overstroomingen in de benedendivisien hebben eenige schade aan de rijstvelden toegebragt. Van de talangs ziet men echter een rijken oogst te gemoet. In sommige streken is met het padisnijden een aanvang gemaakt.

In de Ampat Lawang en de Redjang heerschte eene gewenschte rust. In eerstgenoemd landschap was de bevolking ijverig bezig met bruggen en wegen te herstellen en te verbeteren.

De berigten uit de andere bovenstreken luidden, ook wat den padi-oogst betreft, gunstig.

Van Djambi en Moera Kompeh viel niets bijzonders te melden.

Latere berigten melden, dat tot den 16den April, noch op de hoofdplaats, noch in de binnenlanden iets bijzonders was voorgevallen.

Riouw. — Het gebouw, gebezigd tot het verplegen van lepra-lijders te Sengarang is met eenige in den omtrek staande Maleische woningen door een dwarlwind omver geworpen. Eenige lijders hebben daarbij weinig beteekenende wonden gekregen. Voorloopig werd in de huisvesting en verpleging der zieken op eene voegzame wijze voorzien: ook zijn maatregelen genomen om het omgewaaide gebouw te herstellen.

De stand der marktprijzen gedurende de maand Maart was:

gambier (1ste soort)	per picol	*f*	8,25½.
id. (2de »)	»	»	» 7,12½.
witte peper	»	»	» 29,40.
zwarte »	»	»	» 17,82.
rijst (gemiddeld)	»	»	» 7,42½.
varkensvleesch (levend) . .	»	»	» 24,30.

Staud der agio 100 dollars = *f* 270.

Van de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo zijn berigten ontvangen, loopende tot den 8sten April jl.

De kommandant van *Pengaron*, kapitein Benschop, is den 29sten Maart met eene kolonne sterk 35 bajonetten vergezeld van den officier van gezondheid le Rutte en voorzien van de noodige ambulance, naar Batoe Belah opgerukt waar zich eenige muitelingen verzameld hadden. Bij de aankomst der kolonne was de kampong reeds verlaten.

Eene patrouille sterk 42 bajonetten vertrok den 3den April onder den 1sten luitenant van Eijpe naar Aboehim, waar eveneens geen vijand ontmoet werd.

Den 26sten Maart ontving men te Amawang tijding, dat demang Lehman vergezeld van pangeran Amin Oellah Aliachbar en Sarib van Karang djawa zich begeven had naar Tabahie om de benting te Amawang aan te vallen. Den 29sten was de vijand op een half uur afstand van de benting genaderd, doch vlugtte bij de nadering van eenige patrouilles.

Ten einde de post, welke door het aanwezen der muitelingen niet naar Margasarie had kunnen vertrekken langs der rivier te dekken, werd eene patrouille van 40 bajonetten, onder den dienstdoenden officier Coenen, naar Soengi Paring gezonden. De patrouille werd reeds te Amawang van de overzijde der rivier hevig bestookt, en ook verder tot Soengie Paring, waardoor 1 flankeur ligt werd gewond.

Te Amawang gekomen besloten 10 vrijwilligers den vijand te verdrijven, hetgeen volkomen gelukte; 12 muitelingen werden gewond.

Om de beide oevers der rivier verder van muitelingen te zuiveren, rukte de 1ste luitenant Munders den 31sten Maart met eene kolonne van 60 bajonetten van Amawang uit naar Soengie Parig, voorzien van eenen 3ponder met bediening, benevens den officier van gezondheid Andringa.

De kolonne op der regter oever, onder den dienstdoenden officier Coenen, stuitte op den vijand en dreef hem op de vlugt. Tot Simpoer werd de kolonne niet verontrust.

Inmiddels kwam demang Lehman tegen ongeveer 2 uur in den middag opzetten, omsingelde de benting en opende een hevig geweervuur.

De kartetschoten der onzen rigtten groote verwoesting onder de vijanden aan, welke echter den aanval gedurende een uur volhielden, totdat een kanonschot, van de van Simpoer terugkeerende kolonne hen op de vlugt dreef.

10 man, onder wien 2 hadji's, sneuvelden, terwijl een van de aanvoerders, pembekel Tamboeroe gewond werd.

De bezetting heeft zich bij de verdediging voorbeeldig gedragen. Van de 30 zieken namen 28 daaraan een werkzaam deel niettegenstaande er onder hen waren, die zich naar de bostwering moesten laten dragen.

Tijdens den aanval bevond demang Lehman zich in een boom van waar hij den geheelen aanval bestuurde.

Twee zijner vertrouwelingen, die zich onder den boom ophielden, werden door kartetsschoten gedood, doch hij verliet zijne positie eerst, toen hij de patrouille onder luitenant Munders hoorde naderen.

Volgens een den 15den April te Amawang ontvangen berigt, bevond demang Lehman zich met slechts 30 volgelingen te Karang djawa. De bevolking had die kampong verlaten.

Den 30sten Maart is de gouvernements stoomer Bennett te Amoentay aangekomen met een detachement van 2 officieren en 71 bajonetten.

Onder aanvoering van den kommandant te Amoetaij, de kapitein Eickelberg, is eene kolonne van 110 bajonetten, benevens een 3ponder, en een mortier met bediening, den 1sten April jl. naar Kloewa vertrokken. Op den, den volgenden morgen, ondernomen marsch naar Pambarangan werd geen spoor van vijanden ontdekt, de bevolking was overal wel gezind en had moeijelijke passages uit eigen beweging bruikbaar gemaakt.

Pangerang Hidajat, panghoeloe Game en eenige andere voorname hoofden van den opstand, bevinden zich steeds te Barabaij in Allaij.

Van Marabahan zijn geene belangrijke tijdingen ontvangen. Z. M. stoomschip Suriname heeft van 16 Maart tot 4 April te Pamingir post gevat, nabij de monding van de Mengkatip, en had geene vijandelijke ontmoetingen gehad, maar van de bevolking der omliggende kampongs hulp en welgezindheid ondervonden.

Te Poeloe Petak heescht rust. Z. M. stoomschip Admiraal van Kinsbergen en de gouvernements stoomer Boni, aan boord hebbende een detachement van 85 bajonetten, onder aanvoering van den kommandant en civielen gezaghebber te Marabhan zijn den 5den April naar de beneden doesoen vertrokken, om een onderzoek in te stellen naar den staat van zaken aldaar, na afloop waarvan de togt zoover mogelijk naar de boven doesoen zou worden voortgezet.

Den 5den April is Z. M. stoomschip Bali, met eene missie naar de omliggende zelf besturende staten vertrokken.

Hadji Bojassin bevindt zich steeds te Sebohor in de Tanah-laut.

Den 5den April is de kapitein Ravestein met 35 man ter versterking naar Pleiari vertrokken.

Eene kleine patrouille den 13sten Maart van Pleiari uitgerukt, had de opstandelingen aldaar overvallen en hun een gevoelig verlies toegebragt.

Van de Zuider districten zijn berigten tot den 3den Maart.

Te Sampit, en voor zoovel bekend ook in de overige districten, is de rust niet verstoord.

De handel was te Sampit weder vrij levendig.

Te Pemboeang en Samboeloeh stond het rijstgewas niet zeer gunstig; men vreesde, dat de oogst niet voldoende zal zijn voor de consumptie der bevolking. De padivelden te Sampiet beloven een gunstigen oogst.

Door de vele verzendingen naar de bovenlanden en aangrenzende districten zijn de prijzen zeer gestegen; kostende de rijst thans *f* 10 à *f* 11 de 100 gantangs.

Te Kotta-waringin, alwaar veel rijst van Java en van Bali wordt ingevoerd, is de prijs van dit artikel eenigzins gedaald, doch bedroeg toen nog *f* 10 de pikol.

In de bovenlanden is de oogst nagenoeg afgeloopen. Het is te voorzien dat, naardien men door het aanhoudend ongunstige weder in de laatste oostmoesson geene nieuwe ladangs heeft kunnen aanleggen, het verkregen product niet voldoende zal zijn voor de behoefte der bevolking, en dit naar veel rijst en padi van Sampit zal moeten worden aangebragt.

Op de mijn *Oranje Nassau* zijn de werkzaamheden in de afgeloopene maand even onbeduidend geweest als in de vorirge. Veel kolen kunnen niet gedolven worden uit gebrek aan een voldoend aantal geschikte kettinggangers.

De gezondheidstoestand der veroordeelden is vrij gunstig.

De handel te *Bandjermasin* en in de binnenlanden staat steeds stil.

Gedurende deze maand zijn te *Bandjermasin* aangekomen 4 schepen en 1 praauw, metende 413 lasten; vertrokken 6 schepen en 2 praauwen, metende te zamen 766 lasten.

In de maand Maart werd aan zout gedebiteerd.	44 koij.	6 pik.	— pd.
In de eerste 2 maand. van 1860	99	» 6 »	— «
te zamen . .	143 koij,	12 pik.	— pd
In het eerste kwartaal 1859	272	» 2 » »	— »
Alzoo minder in 60 dan in 59	128	» 20 » »	— »

— Aan den militairen kommandant van *Martapoera* is het gelukt den hoofdverwoester en hoofdmoordenaar van *Kalangan*, zekeren *Djamal*, in handen te krijgen. Deze persoon heeft het volk bij die gelegenheid aangevoerd en daartoe geprest, terwijl hij onder verdenking staat van zelf verscheidene Europeanen te *Kalangan* vermoord te hebben. *Singa Bradja*, de zwager van pangeran *Amin Oellah*, is met een vijftal zijner volgelingen, allen schuldig aan moord of roof te *Kalangan*, den 30sten Maart jl. te *Martapoera* opgehangen.

De hoofden van den opstand kunnen zich slechts staande houden door pressen en mishandelen van den kleinen man, die, hoewel den oorlog moede, toch geene energie genoeg bezit om zich aan den dwang dier hoofden te onttrekken. Sedert de bezetting van *Amawang* door onze troepen zijn verscheidene inwoners dier plaats verraderlijk vermoord uit wraak, omdat zij onze zijde hadden gekozen. (*Jav. Court.*)

Soerabaija, 15 April. In de laatste dagen is eene nieuwe dijkbreuk ontstaan in den linkeroever der Porrongrivier.

Het water overstroomt de daar gelegene gebouwen en riettuinen der fabriek Porrong, den grooten postweg, zoomede dessas en sawahvelden benoorden den weg. In het zoutpakhuis heeft het water gestaan ter hoogte van 5 voet.

Wegens beschadiging der steenen brug van het irrigatie kanaal, is de passage voor rijtuigen van en naar Pasoeroean tijdelijk gestremd. Van bestuurswege zijn maatregelen genomen om hierin te voorzien en zal vermoedelijk reeds overmorgen gelegenheid zijn voor reizigers, om met de diligences van den Heer Montoft de reis te doen van en naar Pasoeroean.

Menschenlevens heeft men gelukkig ook nu weder niet te betreuren gehad.

— Op den 13 dezer arriveerde van Boni het Nederl. schip *Canton*, gezagvoerder Tweehuis, aan boord hebkende 124 koelies afkomstig van de Bonische expeditie.

Zij verkeerden allen, met uitzondering van één persoon, in gezonden toestand en betuigden de meeste tevredenheid omtrent de behandeling zoowel tijdens de expeditie als aan boord.

Onmiddelijk na hunne aankomst werden zij afgehaald en door het plaatselijk bestuur naar hunne haardsteden teruggezonden.

— Wij vernemen. dat ten behoeve van het jongensweezengesticht te Soerabaija is ingehuurd voor *f* 200 's maands het huis, vroeger geoccupeerd door den heer van Boeckholtz, gelegen op Bibis en toebehoorende aar den Chinees Ho Bong Sin.

Soerabaija. 16 April. Per het Ned. Ind. schip *Kalimanten*, gezagvoerder Lieoen Tat, zijn gisteren van Bandjermassing alhier aangekomen 124 inlanders.

Deze personen werden vroeger door wijlen den heer Wijnmalen alhier aangeworven voor de steenkolenmijnen te Pangaron, en zijn nu wegens de staking der mijn-ontginning door het bestuur van Bandjermassing terug gezonden.

Partikuliere berigten deelen ons mede, dat eene spoedige demping der onlusten in de Zuid- en Ooster- afdeeling van Borneo te verwachten is.—

— Wij hebben vroeger in dit blad melding gemaakt van het lofwaardig besluit van het bestuur, om de kampong Bandaran meer oostwaarts te doen verplaatsen, en van een pagger of ringmuur te voorzien, ten einde het aanstootelijke der daar soms plaats hebbende tooneelen te doen ophouden.

Na den laatsten brand is het verboden geworden, om de afgebrande huizen weder te doen opbouwen.

Met kracht is daarop gewerkt aan de ophooging van het moerassig terrein, waar de kampong zal verplaatst worden zoodat binnen weinige dagen het werk zal voltooid zijn.

Bij Gouvernements besluit is daartoe eene subsidie uit de stedelijke kas verleend, tot een maximum van *f* 2400.—

— Wij vernemen dat gisteren middag vijf kettinggangers werkzaam bij den artillerie constructie winkel alhier, zich meester hebben weten te maken van eene vijl, waarmede zij onderling hunne hals kettingen hebben doorgevijld, en waarna zij allen op de vlugt zijn gegaan.

Soerabaija, 18 April. Men berigt ons van Bezoeki: In deze Residentie zijn aangehouden twee personen, zich noemende: Said Mohamad bin Ali en Said Moessa bin Besse, die zich in de dessa's aan landlooperij schuldig maakten.

Bij een ingesteld onderzoek bleek, dat het Chinesche nieuwelingen waren, die, volgens hunne opgave, omstreeks vijf maanden geleden van China te Muntok zouden zijn aangekomen, alwaar zij hunne staarten hebben laten afkappen en tot de Mahomedaansche Godsdienst zijn overgegaan. Daarna zijn zij naar Java gestevend en te Cheribon aangeland, vanwaar zij over Java zijn gereisd en door middel van bedelarij in hun onderhoud steeds hebben voorzien.

Van bestuurswege zijn deze personen naar Soerabaija terug gezonden, omdat van daar hunne passen het laatst geviseerd waren.

Wanneer wij ons nommer van gisteren en dat van heden doorloopen, dan vinden wij zoo vele bedrevene of geïntendeerde gewelddadigheden van de zijde van militairen, dat wij met grond de dagen regretteren, toen de militairen buiten dienst geene wapens mogten dragen.

— In onze vorige nommers maakten wij melding van de dijkbreuken en overstroomingen, onlangs voorgevallen in de districten Kabooh, Goenong-gendeng en Rawapoeloo, waarlangs de rivier stroomt, die Soerabaija tot haven en gedeeltelijk levensonderhoud dient.

Reeds tweemalen werden wij ten gevolge van dijkbreuken met overstrooming bedreigd, zóó zelfs dat men zich er in mag verheugen, dat er tot heden nog geene menschenlevens mede zijn gemoeid geweest. Wanneer men echter een bezoek krijgt, wil men gaarne iets weten omtrent den bezoeker en van waar hij komt, en daarom plaatsen wij de volgende korte beschrijving, opgesteld door onzen stadgenoot J. Hageman, J. Cz, en voorkomende in het tijdschrift voor Ned. Indie, van 1859, deel I, — met eenige aanvulling van den inzender.

De hoofdrivier, de Brantas, ontspringt bezuiden het Ardjoeno-gebergte, dat bezuiden Soerabaija ligt, stroomt langs den oostelijken, zuidelijken en westelijken voet van de Kawi,-en Kelood gebergten, door de landschappen Malang, Blitar, Ngrowo en Kediri, vereenigt zich onderweg, behalve met vele kleinere stroompjes, met de rivieren Rawabening, Ngassinan en Konto, en treedt onverdeeld het Modjokertosche binnen, met eene massa van 1051 kubiek ellen waters in eene seconde..... bij hoog peil, ... en op 100,931 Ned. ellen afstands van de monding bij Mangil.

Bij Gedongsoro, westwaarts van Modjokerto, zendt de Brantas de eerste noordelijke scheiding af, $24\frac{1}{2}$ Ned. ellen boven de oppervlakte der zee. Deze tak, de Gedongsoro genaamd, is, van de scheiding uit de hoofdrivier tot aan Perning, 20,680 ellen lang.

Eenige palen verder, voorbij de fabriek Gempol-krep van den heer Mac Lennan, scheidt zich de tweede tak af, de Gedek, die 5.264 ellen lang is, en zich met de Gedongsoro vereenigt.

Op een afstand van 22,541 ellen verder, scheidt zich de derde tak ten noorden af, de Melirip, op 19 à 20 ellen boven de zee; deze tak is 6,120 ellen lang, tot aan de vereeniging met de Gedongsoro, bij Perning. De scheiding ligt $24\frac{1}{2}$ el boven de zee.

Bij Perning, 49,547 ellen stroomdraad van Soerabaija, en 16 ellen boven 't watervlak der zee, zijn de wateren van de Gedongsoro, de Gedek en Melirip vereenigd, en stroomen alzoo noordoostelijk naar Soerabaija.

De overige helft der rivier, voorbij Melirip, loopt, onder den naam van Porrongrivier naar zee, tot bij Bangil, over eene stroomlengte van 61,587 Ned. ellen.

Het land tusschen de beide hoofdarmen der Brantas gelegen, is de delta van Soerabaija, groot 590 vierkante palen, bevolkt met 460,000 zielen, in 1590 dessas's; is 52 palen oost en west, en 23 palen noord en zuid, en bevat ongeveer 55,000 bouws land, waarvan ongeveer 5700 bouws met suikerriet zijn geplant.

Bij de grensscheiding van Soerabaija en Kediri vloeijen 1051 kubiek ellen waters maximum, per seconde; even boven Gedongsoro ongeveer dezelfde hoeveelheid, en bij Melirip ongeveer 1015 kub. ellen per seconde.

Door de Gedongsoro vloeijen 144;- door de Gedek 250;- door de Melirip 289, te zamen 683 kubiek ellen per seconde.

Door de afname van eenige watergedeelten, is er ten hoogste ongeveer 490 kubiek ellen water per seconde bij Perning vereenigd. De watersnelheid is, maximum, 1.36 el per sekonde; de stroomsnelheid is van $3\frac{1}{2}$ tot $2\frac{3}{4}$ mijls vaart, bij Perning.

Deze tak, met eenige wateren aangegroeid, treedt de stad Soerabaija binnen, bij Genting-bandar, met 520 kubiek ellen per seconde. Onder de groote stadsbrug te Soerabaija stroomen in de 24 uren minstens 4,320,000, en bij hoog water, 22.446,000. kubiek ellen waters, van den hoofd of Soerabaija-tak; (de Kalimas).

Onder de Tjantian en Djagallan bruggen, in de stad en voorsteden, stroomen, van de Kali-sepi. of Pegirian rivier, van 1,372,009, tot 13,724,000 kubiek ellen waters in 23 uren, van laag of hoog water getijde en rivierstand.

Bij Wonokromo is het noodpeil nog $3\frac{6}{11}$ ellen boven zeevlak.

De wateren die door de Porrongrivier naar zee vloeijen, beloopen hoogstens 726 kubiek ellen per seconde: en daarvan loopen onder de groote brug van Porrong door, zooals de stand heden is, op het hooge peil, 50,803,200 kubiek ellen waters in de 24 uren.

Porrong ligt 23 palen bezuiden Soerabaija, en 7 ellen boven zeevlak, of ongeveer 23 voeten boven den grond der stad Soerabaija.

De distrikten Rawapoeloe, Modjokerto en Modjosari, waardoor en langs welke deze Porrong-rivier stroomt, zijn, met betrekking tot de rivierbedding, zeer laag. waarom langs den rivieroever een hoogen dijk is opgeworpen, die nu ook bij Porrong doorgebroken is. *O.P.*

Soerabaija, 19 April. — Men berigt ons van Madura, dat door de policie te Bangkallang bij een inlander zijn achterhaald 34 valsche *f* 2,50 en 5 valsche *f* 1 stukken, die zeer juist zijn nagemaakt en alleen [...] dofheid van klank en mindere zwaarte van ech[...] te onderscheiden.

— Dezer dagen is op den publieken weg [...] kampong Bandaran, tusschen de sappeurs ka[...] het fort Prins Hendrik, een europeesch stuurm[...] gehouden door twee zwitsersche soldaten, do[...] den deze in hunne kwade bedoelingen ver[...] door de hulp der nabij zijnde wacht der sapp[...] hen arresteerde en daarna naar de hoofdwa[...] bragt.

Wij vernemen, dat in deze zaak een geregt[...] derzoek is ingesteld.

Het is te voorzien, dat deze misdrijven [...] plaatse zullen toenemen, indien de militaire[...] van geene behoorlijke verlichting worden voo[...]

— Wij vernemen dat eergisteren, bij zijne a[...] aan de hoofdwacht, de flankeur Stoffelse van [...] Bataillon zich aan feitelijke insubordinatie heef[...] dig gemaakt, door het uittrekken van zijn ka[...] daarmede een Europeesch sergeant te verwond[...]

Men zegt, dat deze persoon voor hetzelfde [...] in het jaar 1849 tot den kogel werd veroordeel[...] daarvan van Z. E. den Gouverneur Generaal [...] sen gratie bekwam, juist op het oogenblik dat [...] den zandhoop geknield lag, gereed om de exe[...] ondergaan.

— Aan de citadel Prins Hendrik had dezer [...] menig persoon het slagtoffer kunnen geweest [...] daar des avonds heerschende duisternis. Zes [...] nen zijn achtereenvolgends in de gracht der [...] geloopen en zouden ongetwijfeld in den modd[...] gestikt, indien niet eenige militairen van de [...] op het hulpgeschreeuw waren toegesneld.

Bevreemdend is het, dat bij de citadel zoo ve[...] taarns staan, doch nimmer van licht zijn voor[...]

— Gisteren is in het stadverband binnengebr[...] inlandsch bediende van den heer G. die, rust[...] eene warong zittende, zonder eenige voora[...] woordenwisseling onverwacht werd aangevalle[...] twee Europesche infanteristen, die hem met [...] kapmessen eene wond over het aangezigt toeb[...] en eene andere aan de hand, waarmede hij de a[...] lers trachtte af te weren

Soerabaija, 19 April. Men schrijft ons van A[...] wa: Maandag den 9den dezer werd te Willem I [...] Societeit door de gezamentlijke Leden een fe[...] geven, ter eere van de aan de beide laatste Bo[...] Expéditien deelgenomen hebbende officieren.

Een prachtvol gedécoreerde zaal en niet [...] prachtige illuminatie, beloofden aan de in ruim[...] tale opgekomen Dames en Heeren, reeds bij hun [...] trede een genotvollen avond.

De Hoornmuziek der beide hier in garnizoen li[...] Bataillons, wedijverden in het geven van schoo[...] ziekstukken en lokten ieder ten dans.

Tot laat in den nacht smaakte elk der aanw[...] een ongestoord genot. Met ware geestdrift van [...] zijden uitgebragte toasten voerden genoegen en [...] lijkheid ten top en gaven de ondubbelzinnigste [...] zen van sympathie.

Den daarop volgenden Woensdag den 11den, [...] de mindere militairen in de gelegenheid gesteld [...] eveneens te verheugen in de door hen of door [...] kameraden verkregen lauweren en bevochten [...] op een dien dag gegeven volksfeest, waarbij el[...] ner een halve flesch wijn en *f* 0.30. werd ten [...] gegeven.

(*Soer.* [...]

Pasoeroean, 18 April. Sedert ons vorig berigt [...] weersgesteldheid een weinig verbeterd. De passag[...] land naar Soerabija, die wegens in den weg geslage[...] op de hoogte van Porrong sedert den 10den [...] gestremd is geweest, is sints gisteren weder be[...] zoo verre dat aan beide zijden van den besch[...] rijweg wagens geplaatst worden, zoo dat men het [...] gedeelte te voet moet afleggen,

(*Pas. N. en Adv.*

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java-B[...]

's Gravenhage, 9 *Maart* 186[...]

Door de provinciale staten van Gelderland is [...] ren de heer W. A. baron Schimmelpenninck v[...] Oye tot lid van de eerste kamer benoemd, in [...] van den heer van Dam van Isselt. De heer Schi[...] penninck schijnt dus, zonder met het openbare [...] te willen breken, toch rustiger deelgenoot te [...] worden. Als lid der tweede kamer, Minister v[...] nenlandsche zaken en kommissaris des Konings [...] provincie Gelderland, welke betrekkingen hij [...] wisseling bekleedde, oefende hij steeds grooten in[...] uit, en kenmerkte zich in de laatste jaren voor[...] zijne heftige bestrijding der zuiver constitution[...] ginselen. De heer Thorbecke was zijn persoonlij[...] and en meer dan eens grensden zijne redevo[...] ter bestrijding van diens denkbeelden, in gro[...] Hij is geparenteerd aan den heer van Hall, [...] verliest dus een belangrijken steun in de Tweede [...] dien hij in de Eerste kamer minder behoeft en '[...] zoo zeker, of het kiesdistrikt Zutphen, dat de [...] Schimmelpenninck en Dullert naar de Tweede [...] afvaardigde, bij eene volgende verkiezing zijne [...] niet vestigen zou op een man, die de beginsel[...] laatstgenoemden afgevaardigde is toegedaan. He[...] mogelijk, dat daar de heer Bosse kandidaat w[...] steld, voor wien naar het schijnt, het lidmaatsch[...] den Raad van State niet is weggelegd. Ook th[...] hem weder een andere voorgegaan: de heer B[...] getreden minister van justitie, is door zijne [...] daartoe benoemd.

De heer van Romunde, de afgetreden minister [...] roomsch-katholieke eeredienst, mogt slechts kort [...] zijne rust genieten. Hij overleed den 4den dezer [...] kanker in zijn mond, eene kwaal die hem reeds vo[...] had aangetast, en hem in den laatsten tijd onbek[...] maakte, om aan zijn departement of in de ka[...] verschijnen.

Ziedaar een aantal mutaties in het personeel [...]

staatsbetrekking; zoo ik er nog eene enkele, van alhoi bijvoeg, het is gedeeltelijk ook om eene te herstellen. Ik schreef u, dat voor de taak van overleden hoofdadministrateur van finantien, den Beije, benoemd was de heer Motké; die mede- is onjuist; slechts een deel van die taak den nieuw benoemde, terwijl in de plaats van Beije thans de heer Verniers van der Loeff, der directe belastingen te Rotterdam, benoemd misstelling gold slechts een der Deï minores zult ze mij dus zoo euvel niet duiden.

die benoemingen mag ik intusschen niet ver- ook de onderscheiding te vermelden aan den meester van het muziekkorps der grenadiers ten rallen. De heer Dunkler werd benoemd tot ridder Wasa orde en zoo die eer hem zeker aangenaam zijn, zij werd nog verhoogd door de bepaling van koning van Zweden, dat zijne musicale komposities voor de muziekkorpsen der zweedsche armée moeten worden uitgevoerd. Zoo gij hierbij in het oog houdt, muziek het eigendom van den komponist is, volgt dat die laatste bepaling even voordeelig als

eerlijk zullen de dagbladen u eenige met el- strijdende berigten mededeelen omtrent de benoeming van den heer Logeman tot lector in de natuurkunde bij het gymnasium te Batavia. De toedragt is commissie aan wie de benoeming van het bij die instelling is opgedragen, had voor de oproeping die betrekking van lector in de officieus aangeboden, bij monde van een aan den heer L., die ze niet verlangde. Toen de oproeping; de heer L. bood zich niet aan, was natuurlijk, dat hij, toen sommigen vroeger hij zich niet had aangemeld, het voorgevallene melde. Die mededeeling geraakte in de dagbladen, commissie ontkende de aanbieding; de heer L. hield en beiden hadden gelijk. Maar vooral heeft de daarin gelijk, dat hij in Holland blijft, waar ... en kennis hem door allen op prijs doen en hoe gaarne wij u een man van zijne bekwaamheid gunnen, de heer L. is voor de wetenschap groot nut, om zijn leven aan het onderwijs der elementaire natuurkunde te wijden.

beoefenaars der natuurkunde ontbreekt het ons tegenwoordig niet. De natuurkunde in al vakken is de lievelingsstudie onzer hedendaagsche maatschappij. Van den diepzinnigen wijsgeer, die geheimen der natuurkrachten bestudeert, tot den kapper, door chemische zamenstellingen nieuwe pommaden aan zijne tijdgenooten schenkt, vindt men ...aars van allerlei verdienste en gehalte. Onze hedendaagsche uitgaven getuigen evenzeer van die voor de sciences exactes en talloos zijn de werken op dat gebied verschijnen. Ook de staatshuishouding draagt er bewijzen van: de oprigting van meteorologisch instituut, waarvan de hoogst verdienstelijke directeur, dr. Buys Ballot, dezer dagen tot ... van den Nederlandschen Leeuw werd benoemd, als de weinige honderde guldens, die voor het ...tig aanleggen van oesterbanken op de begrooting worden uitgetrokken, toont aan, dat men de volkswelvaart in naauw verband brengt met de kennis en ... der natuurkunde.

... wij maar dieper ingedrongen in de kennis ..., wij zouden thans niet met angst de vernielingen moeten aanzien, die de paalworm aan onze zeeweringen toebrengt. Gij weet hoe voor een paar ... hetzelfde insect hier de beduchtheid rijzen deed, onze zeeweringen zouden worden doorknaagd ...ield. De paalworm verdween van zelf; maar vertoont hij zich weder en de Akademie van Wetenschappen maakt dit verderfelijk dier tot een ernstig ... van onderzoek. Op het laatst der vorige ... bragt de hoogleeraar Vrolik een verslag uit van commissie, die met het onderzoek dezer aangelegenheid van wege de Akademie van Wetenschappen belast ... verslag van zoo hoog belang geacht wordt, dat in het fransch zal worden vertaald — en in zitting kwam een brief in van den minister van ...landsche zaken, waarbij *f* 1500 werden toegezegd ...tting van dat onderzoek.

... ander onderwerp, dat een poos lang de beoefenaars der natuurkunde in ons werelddeel heeft bezig ... was de springvloed, die dezen dag (den 9 ...rt) moest plaats hebben en waarbij het water ... zou, dan bij menschengeheugenis geschied ... ontbrak niet aan pessimisten, die spraken ... strombingen; maar voor geruimen tijd reeds ... geruststellende vertoogen door mannen als ... Quatrefages geteekend, waarbij die vrees geheel verklaard. Het water zou hoog zijn, maar ... geen storm gelijktijdig inviel, zou het zeldzaam verschijnsel ongemerkt voorbij gaan. Dit geschied: de vele nieuwsgierigen, die zich naar onze kusten begaven, zijn teleurgesteld ...erd, want bij het tamelijk rustige weder was ... niet zoo merkbaar grooter dan op andere tijden. ...ons heden evenwel de storm getroffen, die ... Februarij in het westen van Europa zulke ... verwoestingen heeft aangerigt, dan zouden ... zeker ernstig kunnen geweest zijn. Maar ... heeft zich gelukkig niet herhaald en wij zijn ... vrij gekomen met een massa ontwortelde ..., ineengeslagen woningen, weggeslagen kapellen, ... gestorte schoorsteenen. De hofstad heeft er ... van gehad; het bosch waarin het vellen en ... op weinig wetenschappelijke wijze geschiedt, ... thans honderden zijner fraaiste boomen ten ...; ook de societeit verloor hare sierlijke kiosk. ... gasfabriek werd een der vergaarbakken omgeworpen ... ten gevolge der wrijving ontstond er brand, ... bij tijds werd gebluscht. Soortgelijke ongelukken hadden er ook in andere steden van ons vaderland, terwijl eenige stukken van wrakken vermoeden, dat ook meer dan een schip de prooi ... noodweder geworden is. Tot dus verre wordt ... een der scheveningsche pinken vermist.

(*Wordt vervolgd.*)

— Z. M. heeft bepaald, dat de miliciens der ligting van 1859, die zich van de verschillende korpsen des legers in reserve bevinden, den 17den dezer bij hunne korpsen in werkelijke dienst opgeroepen zullen worden, om aldaar gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden; zullende de miliciens, die tot de regimenten infanterie en het regiment grenadiers en jagers, het 1e, 2e 3e reg. vesting-artillerie, alsmede tot het 1e bataillon mineurs en sappeurs behooren, voor den tijd van zes maanden, en diegenen, die tot het wapen der kavallerie en de regimenten rijdende en veld-artillerie behooren, voor een jaar in dienst worden gehouden, met uitzondering van de miliciens, die door het lot verpligt worden tot aanvulling van ontbrekende vrijwilligers bij gezegde korpsen langer onder de wapenen te blijven.

— Men verneemt, dat de koning het voornemen heeft de geheele ligting miliciens van 1839, welke in de maand April a. s. onder de wapenen moet komen, in het kamp bij Millingen te vereenigen, om aldaar in den wapenhandel te worden geoefend.

— Den 1sten April a. s. zal in werking treden het bepaalde bij koninklijk besluit van den 27sten Januarij jl., namelijk de opheffing der verdeeling van de kavallerie in twee brigades, en in verband daarmede vermindering van den staf van het wapen met twee generaals-majoor, kommandanten der brigades en met de adjudanten voor die hoofdofficieren. Ieder der vijf regimenten wordt verminderd met een majoor.

— Men zegt, dat in den uniform der infanterie bij het leger hier te lande spoedig eene groote verandering zal worden gebragt en dat onder anderen bij dat wapen de slobkousen weder zullen worden ingevoerd.

— Bij het wapen der infanterie is men tegenwoordig niet in staat het kader onder-officieren kompleet te houden, niettegenstaande het instructie-bataillon voortdurend personen tot aanvulling opzendt. De oorzaak van dat inkompleet ligt hoofdzakelijk in den gestadigen overgang van onderofficieren en korporaals bij het leger in Nederl. Indie, zijnde, zooals men weet, door Z. M. bepaald, dat dit jaar ook nog, behalve het vastgestelde getal militairen, welke naar Indie zullen worden gezonden, aanbevelingswaardige onderofficieren en korporaals voor het leger aldaar moeten worden aangeworven.

— Den 28sten Februarij stierf te Breda in den ouderdom van ruim 45 jaren, jhr. J. L. Bloys van Treslong, in leven kapitein. Men verzekert, dat deze een afstammeling is van den zoo roemrijk bekenden Bloys van Treslong, uit den Spaanschen 80jarigen oorlog.

De Overland-post, loopende tot 15 Januarij, is den 28sten Februarij hier te lande aangekomen.

— Den 4den dezer is van Harderwijk vertrokken een detachement suppletie-troepen van 150 man, en denzelfden dag geëmbarqueerd aan boord van het schip *Hercules*, gezagvoerder J. Schout. Dit detachement staat onder 't kommando van den 1en luit. G. C. Munters, medegeleiders de 2e luit. der infanterie M. J. Stevels en de offic. van gezondh. 3de klasse F. W. M. Hoogenstraaten, beide van het O. I. leger.

Den 25sten dezer zal mede van daar vertrekken, om op dien dag over te gaan aan boord van het schip *Baron van Hardenbroek*, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar de O. I., een detachement sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den 1sten luitenant van het 7de regiment infanterie P. F. J. La Fors, medegeleider de 2de luit. der infanterie A. A. Selleger.

— Het hoofdbestuur van de *Nederlandsche maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij* heeft een adres aan den koning gerigt, waarbij Z. M. wordt verzocht eene wettelijke bepaling te willen doen voordragen, waarbij aan iederen slaaf of iedere slavin het regt wordt verzekerd, om zich vrij te koopen, naar zekeren aangenomen maatstaf, volgens welken ieder in zijne klasse, op elken ouderdom, voor eene bepaalde geldwaarde geschat zou staan in voege als dit reeds stelselmatig is voorgeschreven ten aanzien der gouvernements slaven, zoo in Suriname als in Curaçao en onderhoorigheden.

— Zoo als men zich herinneren zal, heeft zich na het overlijden van den heer P. baron Melvill van Carnbee, te Batavia, eene kommissie gevormd, met het doel een monument voor dien verdienstelijken zee-officier op te rigten. De teekening, ontworpen door den kapitein der genie T. P. Ermeling, stelt voor eene afgeknotte pyramide in den smaak van het grafteeken, dat op de burgerlijke begraafplaats nabij deze residentie voor wijlen den kolonel Gumoëns is opgerigt. De vier zijpanden van het monument zijn versierd met toepasselijke inscriptien en zinnebeeldige figuren. Het rust op eene marmeren trede van 2.50 el in het vierkant en heeft eene hoogte van 5.12 el. Aan de fabriek van de heeren L. J. Enthoven en C[o]. alhier, houdt men zich thans met de vervaardiging van dit sierlijk graf- en gedenkteeken bezig, dat in ijzer zal worden gegoten en vervolgens gebronsd.

— Te Rotterdam is uit Leyden aangekomen de vrijheer von Bunsen, zoon van den beroemden vrijheer C. J. von Bunsen, op zijne terugreis naar Duitschland, van waar hij binnen kort met de expeditie, door de Pruissische regering afgezonden, naar Japan zal vertrekken. De heer Bunsen heeft verscheidene maanden te Leyden doorgebragt, waar hij, in ons uitstekend Japansch museum en onder leiding van den heer conservator, Dr. Leemans, zich op de studie der Japansche zaken, zeden, gebruiken, enz. heeft toegelegd.

— Onder de talrijke middelen, die zijn beproefd en aangewend en waarvan de 19de eeuw zoovele heeft opgeleverd, om den brand te overwinnen of minder verderfelijk te maken, mag aan het brandsignaal van den heer J. M. IJserman, te s' Hage, wel eene eerste plaats worden toegekend. Dit zoo ingenieus uitgedacht werktuig hebben wij toegepast gezien op alle appartementen van het uitgestrekt *hôtel de Bellevue*, van den heer Maitland alhier. Daar zagen wij eene fijne draad loopende over ontelbare hoeken en bogten, door hare uitgestrekte lengte blootgesteld aan eene bedenkelijke rekking en krimping en niettegenstaande zoo vele moeijelijkheden en bezwaren, die allen zijn weggeruimd of onschadelijk gemaakt, oefende die draad eene werking uit zoo krachtig, dat wij er in waarheid over verbaasd stonden. Eene proef werd genomen op een der verst afgelegen vertrekken in dier voege als ware daar een bedgordijn in brand geraakt, en onmiddelijk kwamen op verscheidene plaatsen van het gebouw alarmklokken in werking, krachtig genoeg om alle bewoners uit hun diepen slaap te wekken; te gelijk verscheen het nommer der kamer, waar de brand was uitgebroken. Te regt alzoo draagt dit werktuig den naam van brandsignaal, daar het den brand signaleert, zoo door aankondiging als door aanwijzing.

Z. M. heeft den heer IJserman op deze uitvinding een octrooi verleend voor den tijd van 10 jaren.

Z. K. H. de prins van Oranje, dien in den laatsten tijd de groote steden van Engeland bezocht, is heden van daar in de residentie teruggekeerd.

— De 63ste verjaardag van Z. K. H. prins Frederik werd den 28sten Februarij op de gebruikelijke wijze gevierd. De vlaggen, ter eere van den prins uitgestoken, hadden echter van den storm veel te lijden, zoodat van velen letterlijk niets teregt kwam.

— Het heeft Z. M. den koning van Zweden behaagd den heer F. Dunkler, kapelmeester bij het regement grenadiers en jagers, te benoemen tot ridder der orde van Wasa.

's Gravenhage, 17 Februarij. In de op gisteren avond gehouden algemeene vergadering van het Indisch genootschap te 's Gravenhage, is na het behandelen van het bestuursverslag over het jaar 1856, en het goedkeuren der rekening over dit jaar, ter sprake gebragt de vroeger voorgestelde vereeniging van het genootschap met het koninklijk instituut voor de taal- en volkenkunde van Nederl. Indie, op de grondslagen van het aan de leden rondgezonden en door de besturen der beide instellingen goedgekeurd ontwerp van reglement voor de alsdan te 's Gravenhage te vestigen *nieuwe vereeniging*, onder den naam van *Koninklijk Instituut voor de kennis der Kolonien*. De zamenstelling op dien voet is op de vergadering van het genootschap met algemeene stemmen aangenomen. Er wordt nu tot hetzelfde einde eene algemeene bijeenkomst der leden van het bestaande instituut verwacht. Mogt de ineensmelting ook daar worden aangenomen, dan zal de nieuwe vereeniging worden geconstitueerd in eene gecombineerde vergadering der leden van de beide instellingen.

In de bijeenkomst van het Indisch genootschap is verder gehandeld over het voor eenige maanden openbaar gemaakte verslag eener staatskommissie, betreffende de vermoedelijke gevolgen der doorgraving van de landengte van Suez. Na eene korte inleiding door den voorzitter, werd door een der leden een belangrijk overzigt gegeven van de aanleiding en het doel der doorgraving en van den tegenwoordigen stand der zaak, mitsgaders eene uiteenzetting van het oordeel en der voorstellen van de Staatskommissie. Hierop volgde eene uitvoerige gedachtenwisseling omtrent de in het gemeld verslag ter sprake gekomen koloniale belangen zoo met betrekking tot de O.-Ind. bezittingen, als ten aanzien van onze W.-Ind. Koloniën. Die gedachtenwisseling zal in de handelingen en geschriften van het genootschap worden opgenomen. Eindelijk werd de aandacht der leden gevestigd op het congres van landbouw, dat in de maand Junij te Amersfoort zal worden gehouden, en de uitnoodiging ondersteund, welke door de directie gedaan is, om aan dat congres, met opzigt tot de kennis van den tropischen landbouw, zooveel mogelijk mede te werken.

ENGELAND.

Londen, 7 Maart. In de zitting van het Huis der Lords vroeg Lord Ellenborough, hoe het komt, dat in de bij het Parlement overgelegde officiele bescheiden, ten aanzien der kwestie van Savoye, volstrekt geen gewag wordt gemaakt van de onderhandelingen, tusschen Engeland, Rusland, Oostenrijk en Pruissen over deze aangelegenheid gevoerd. Hij wenscht te weten, of de regering stappen bij die mogendheden heeft gedaan, ten einde door hare medewerking Frankrijk van zijn voornemen te doen afzien.

De hertog van Newcastle antwoordde hierop, dat de inzigten der regering aan die mogendheden zijn medegedeeld en die bestaan in de depeche door lord John Russell aan lord Cowley toegezonden, alsmede in de antwoorden, die de gezant daarop heeft ontvangen.

Vervolgens verklaarde de spreker, dat, ten gevolge van de verdaging der discussien in het Huis der Gemeenten over het adres van dankbetuiging aan de Koningin, de beraadslagingen in het Huis der Lords over het voorstel tot het aanbieden van zoodanig adres aan de koningin, uitgesteld zijn tot 15 dezer. Graaf Grey heeft reeds in de vorige zitting verklaard, dat hij dit adres zal bestrijden.

In het Huis der Gemeenten verklaarde de Heer Kinglake, dat hij aanstaanden Maandag zal voorstellen, aan H. M. een nederig adres aan te bieden, waarin haar dank wordt gezegd voor de overlegging der bescheiden in de aangelegenheid van Savoye en Nizza, alsmede om aan H. M. te kennen te geven, dat het Huis met groote bezorgdheid de zaak der inlijving van die gewesten heeft vernomen, en tevens, dat het met genoegen zou zien, dat H. M. de overige mogendheden uitnoodigde, om zich aan Engeland te scharen, ten einde ontwerpen verijdeld worden, die geschikt zijn, om het wantrouwen van Europa op te wekken.

De Heer Horsman verklaarde hierna, dat hij voornemens is eene motie voor te stellen, strekkende om uit het handelstractaat met Frankrijk artikel 11 (handelende over den vrijen uitvoer van steenkolen) te doen verdwijnen.

De Heer Berkeley gaf te kennen, dat hij den 21sten dezer maand voorstellen zal, dat de parlementsleden voortaan bij geheime stemming zullen worden gekozen.

Sir J. Walsh vroeg daarop aan de regering, of de additioneele bescheiden, die zij ontvangen had nopens de kwestie van Savoye, van dien aard waren, dat zij aan het Parlement konden worden overgelegd.

Lord John Russell zeide, dat hij niet voorbereid was, om hierop dadelijk het antwoord te kunnen geven.

De Heer Disraeli rigtte alstoen de vraag tot den mi-

nister, of de partikuliere brief van Lord Cowley nopens deze aangelegenheid bij het Parlement zal worden overgelegd.

Ook op deze vraag verklaarde Lord John Russell insgelijks nog niet te kunnen antwoorden.

— De Heer Baillie heeft, gelijk hij had aangekondigd, de vraag tot den minister van oorlog gerigt, of de regering met de vervaardiging van Armstrongs geschut zou laten voortgaan, nu de uitvinding van den Heer Whitworth nog grootere uitkomsten schijnt te beloven. De minister van oorlog erkende, dat het laatstgemelde geschut aanvankelijk verwonderlijk goede uitkomsten opleverde; doch er waren, zeide hij, nog maar betrekkelijk weinig proeven daarmede genomen; het schoot verder dan Armstrongs geschut en nagenoeg even juist, doch er was een derde punt, waarop het bovenal aankwam, namelijk de verwoestende kracht. Hierom had het gouvernement besloten, vergelijkende proefnemingen met de twee soorten van geschut te houden. De minister geloofde echter niet, dat er zoo veel onderscheid tusschen beide bestond, dat daarin genoegzame reden voor het gouvernement gelegen was, om de vervaardiging van het geschut van Armstrongs maaksel, waaraan thans gearbeid werd, te doen staken

— Met de *La Plata* is eene West-Indische mail benevens 140,717 doll. aan specie ontvangen. Het nieuws van de West-Indische eilanden is van belang ontbloot. Uit Nieuw-Grenada verneemt men, dat de revolutionnaire partij, met uitzondering van de provincie Bolivia, ten onder gebragt is. De president zoude troepen naar die provincie zenden.

Chili was rustig. In Peru zag men den oorlog met Bolivia te gemoet, zoodra de president Catilla van Ecuador teruggekeerd zoude zijn. Castilla had een vredestractaat met den te Guayaquil bevelvoerenden generaal Franco gesloten. Het gouvernement had te Quito geweigerd dit tractaat te ratificeren, waarop generaal Franco troepen naar die stad had gezonden, om de regering tot de ratificatie te dwingen.

DUITSCHLAND.

Er is te Weenen een keizerlijk patent verschenen waarbij bepaald wordt, dat de rijksraad zal worden versterkt door buitengewone rijksraden, die op periodieke tijden bijeengeroepen zullen worden. Daartoe benoemt de keizer de aartshertogen, de kerkelijke groot-waardigheids-bekleeders, en eenige civiele en militaire sommiteiten, voor hun leven. De vertegenwoordigingen der verschillende gewesten dragen 38 leden, uit haar midden gekozen, tot het lidmaatschap van den rijksraad, voor den duur van zes jaren voor. Aan de beraadslagingen van den rijksraad worden onderworpen het budget, de financiele maatregelen en andere onderwerpen van algemeene wetgeving; de raad bezit het regt van initiatief niet. De ministers en hoofden van algemeen bestuur mogen de beraadslagingen van den rijksraad bijwonen.

De leden van dezen raad trekken geen bezoldiging uit de schatkist.

Bij een ander keizerlijk besluit wordt de rijksraad tegen Mei bijeengeroepen, om het budget voor 1861 vast te stellen.

De Evangelische gemeente te Presburg heeft met bijna eenparige stemmen verworpen het keizerlijk patent van 1 September, en de ministerieele verordening van 2 September, betreffende de regeling der aangelegenheden van de Protestanten.

Het kabinet van Weenen heeft geantwoord op de bekende dépeche van den heer de Thouvenel aan den Franschen gezant te Weenen, waarin eene historische schets wordt gegeven van hetgeen sedert den vrede van Villafranca is voorgevallen, ten betooge, dat Frankrijk de uitvoering zijner bepalingen opregt gewild heeft, maar hierin belet is geworden door onoverkomelijke bezwaren, ook door eigen toedoen van de vervallen verklaarde dynastien in Italie en het niet nakomen van Oostenrijks belofte ten aanzien van Venetie. Graaf Rechberg wijt zoowel een als ander aan de kuiperijen van Sardinie; deze zijn, volgens hem, zoozeer in het werk gesteld, dat vijf zesde deelen van de bevolking in Centraal-Italie in der tijd uitgesloten zijn geworden van hun stemregt, terwijl het overige deel bij de stemming onder den invloed was van het terrorisme, waartoe de bovendrijvende partij hare toevlugt genomen had. In dien stand van zaken kon geen der onttroonde dynastien hare stem laten hooren, ten einde de bevolking voor zich te winnen, noch Oostenrijk hervormingen in Venetie invoeren. Keizer Frans Joseph blijft evenwel ten opzigte van laatstgemeld gebied bij zijne edelmoedige gevoelens, namelijk indien hij waarborg erlangt, dat Venetie vrij blijve van allen buitenlandschen invloed. 't Is toch bekend, dat de vrede van Villafranca voor de revolutionnaire partij, onder de bescherming van Sardinie, het signaal was om haren ijver te verdubbelen, waarvan Venetie het slagtoffer moest zijn.

Wat de eventueele interventie aangaat, zoo acht graaf Rechberg het van belang ten deze de kwestie van beginsel wel te onderscheiden van de kwestie der tijdigheid. Overigens heeft Frankrijk-zelf erkend, dat de regel van non-interventie niet zonder uitzonderingen is, omdat voor die interventie eene gebiedende noodzakelijkheid kan bestaan, en het heeft zelf ook geïntervenieerd in Italie.

Nopens de kwestie der integriteit van den pauselijken staat zegt graaf Rechberg slechts weinig. De handhaving van zijne integriteit was tot dusverre bij de onderhandelingen als eene zaak beschouwd, welke buiten twijfel was en dus ook buiten alle discussie bleef. Als zoodanig moet art. 26 van het Zuricher tractaat beschouwd worden.

Weenen, 6 Maart. Het heden uitgevaardigde keizerlijk patent betreffende de versterking van den rijksraad, bevestigt in de hoofdzaak de geruchten, welke daaromtrent in den laatsten tijd waren verspreid en waarvan achtervolgends is melding gemaakt. Het blijkt thans duidelijk, dat de op deze wijze versterkte rijksraad de hoeksteen is van het staatsgebouw, hetwelk het nieuwe kabinet in zijn programma van 20 Aug. 1859 beloofde te zullen optrekken. Men weet thans, dat met de bijeenroeping van de landsvertegenwoordiging en van den versterkten rijksraad, als haar centraal orgaan, het nieuwe gebouw is voltooid, en dat de wenschen en behoeften der verschillende Oostenrijksche volken zich binnen deze grenzen moeten bepalen. Naar welke grondslagen de afzonderlijke landsvertegenwoordigingen zullen zijn gekonstitueerd, is nog niet met zekerheid bekend. Daarentegen blijkt uit de versterking van den rijksraad met 58 leden, (door de provinciale vertegenwoordiging voor te stellen in drietallen, waaruit de keizer de leden voor zes jaren benoemt), dat in dit centraal-orgaan van het rijk, voor ongeveer een millioen zielen in de kroonlanden één vertegenwoordiger zal zijn tot behartiging hunner belangen.

— Graaf Rechberg heeft aan verscheidene diplomaten verklaard, dat geen verbond tusschen Oostenrijk en Rusland bestaat en ook niet te verwachten is. Intusschen weet men uit eene goede bron, dat onderhandelingen tusschen de beide keizerrijken worden gevoerd om meerdere toenadering te bewerken. Het schijnt evenwel, dat deze onderhandelingen tot nu toe geen voor Oostenrijk gunstig resultaat hebben gehad.

— Verscheidene inwoners der hoofdstad hebben aan het huis der afgevaardigden een adres overhandigd, houdende verzoek, om bij de regering aan te dringen op een onderzoek, of en in hoever gevolg is gegeven aan de bepalingen, in het jaar 1851 tijdens de onderhandelingen met de Deensche regering nopens het hertogdom Sleeswijk vastgesteld, en zoo ze onuitgevoerd zijn gebleven voor nakoming zorg te dragen.

— Het door eenige bladen verspreid berigt, dat Pruissen in vereeniging met Rusland en Oostenrijk ernstige maatregelen nam met het oog op de aanhechting van Savoye bij Frankrijk, berust op eene dwaling.

De luit.-veldmaarschalk von Eymatten is te Weenen gearresteerd, hetgeen aldaar een niet geringe sensatie heeft gemaakt. Gedurende den Italiaanschen oorlog belast met de approviandering van het leger, werd hij verdacht van zich aan verduistering van gelden schuldig gemaakt of zich tot knoeijerijen geleend te hebben. Daar deze beschuldiging hem ter ooren was gekomen, stelde hij zich-zelf, nadat hij van eene reis was teruggekeerd, ter beschikking der justitie. Men liet hem toen voorshands op vrije voeten; doch het schijnt dat de loop van het proces, hetwelk inmiddels voortgezet werd, de noodzakelijkheid zijner arrestatie in het licht heeft gesteld.

— Men spreekt te Weenen druk over het testament van eene rijken zonderling. Die persoon heeft namelijk, met voorbijgaan van al zijne regtmatige erfgenamen, een schoon jong meisje tot universeele erfgename van zijn zeer aanzienlijk vermogen gemaakt. Hierin zou nu juist zoo veel vreemds niet gelegen zijn — maar het merkwaardige volgt. De erflater was namelijk van een aanzienlijken bult en een zoogenaamden paardenvoet voorzien en heeft als voorwaarde gesteld, dat het bedoelde meisje eerst dan in het bezit van de erfenis komen kan, wanneer zij met een man trouwt, die beide gebreken bezit. Bovendien moet zij telkens de eerste drie maanden van het jaar in een klooster doorbrengen, om voor de ziel van den overledene te bidden. De erfgenamen zullen procederen tot nietigverklaring van dit testament.

Onze telegraaf-verbinding met Indië.

Wij verheugen ons sints korten tijd in eene telegrafische gemeenschap tusschen Batavia, den zetel van ons Bestuur in Nederlandsch-Indie, en Singapore. Hoe groot deze verbetering zij in onze middelen van gemeenschap met Indie, zij is nog gebrekkig in vergelijking met hetgeen zij binnen kort wezen zal. In groote trekken wenschen wij het plan te schetsen, waarnaar eene regtstreeksche gemeenschap zal worden tot stand gebragt.

Vooraf twee punten.

Met het Engelsche gouvernement is, in beginsel, door het Nederlandsche Gouvernement overeengekomen, om van Java uit, eene telegrafische lijn te doen leggen naar Melbourne en Sydney. De rigting, welke deze lijn zal aannemen, is nog niet vastgesteld; maar men mag aannemen, dat dit gedeelte der gemeenschap binnen twee jaren tijds zal zijn daargesteld.

Van den anderen kant worden door het Britsch-Indische Bestuur twee plannen onderzocht, om Hongkong in China door eene telegrafische lijn met Singapore te verbinden. Het eene plan stelt voor, de rigting te nemen van Singapore naar Poeloe Condore (in de Chinesche Zee, ten zuiden van Kambodza), van daar langs de kust van Cochin-China, met een station in de baai van Toeron, vervolgens naar het eiland Hainan, en zoo naar Honkong. Volgens het tweede plan zou de lijn loopen van Singapore naar Serawak, en vervolgens naar Laboan, Manila en Hongkong.

Komen deze beide verbindingen met China en Australie tot stand, dan schijnt de tijd niet meer ver af, dat de aarde met een telegrafischen gordel zal omgeven zijn.

Beschouwen wij thans de wijze, waarop binnen kort eene regtstreeksche gemeenschap met Nederlandsch-Indie zal worden daargesteld. De heer Lionel Gisborne heeft bereids aangenomen het leggen van eene lijn tusschen Singapore en Rangoon, aan de uiterste oostkust van de golf van Bengalen. Volgens de jongste berigten zal die lijn tegen het einde der maand Mei gelegd zijn. Van Rangoon zal eene lijn gaan dwars door de golf van Bengalen naar Calcutta, gelegen aan den Ganges, ten westen van genoemde golf, en bijna aan de uiterste oostkust van Voor-Indie. Berigten uit Calcutta van den 2den Januarij jl. melden, dat men bereids bezig was met het leggen van die lijn.

Van Calcutta loopt eene lijn over land, door den staat der Maratten heen, tot Currachee, gelegen aan een der monden van den Indus en aan de oostkust van de Arabische zee. Te gelijker tijd is eene andere lijn van Calcutta ontworpen, die loopen zal langs Madras, over Ceylon en van daar naar Bombay en Currachee.

De lijn van Currachee naar Aden is den 4den Februarij jl. voltooid geworden. Zij doorloopt drie stations. Het eerste is van Currachee naar Maskat, gelegen aan de uiterste oostkust van Arabie; het tweede van Maskat naar Halaniyah, het meest bevolkte eiland van de Khooria-Moria-groep; het derde van Halaniyah to[t]

Van Aden naar Alexandrie is almede de teleg[raaf]lijn reeds in werking. Zij doorloopt vier stati[ons, na]melijk: 1° van Aden naar Souakin; 2° van S[ouakin] naar Kosseir; 3° van Kosseir naar Suez, en [4° van] Suez naar Alexandrie.

Van Alexandrie liep eene onderzeesche t[...] naar Candia, die op dit oogenblik gebroken [is en] weldra hersteld zal zijn. Van Candia worden de d[...] hetzij over Malta naar Marseille, hetzij naar Tr[iëst per] stoomboot overgebragt, in afwachting dat o[ok deze] afstand door telegrafische kabels aan het vastel[and van] Europa worden verbonden.

In het begin der maand Maart zal derhalve [de] afgebroken telegrafische gemeenschap zijn da[ar-] van Alexan drie tot Calcutta; en zoodra de lijn [...] plaats tot Rangoon gelegd zal zijn, tot Batavia. [Is] dit laatste niet het geval is, zullen de depe[ches ko]mende van Batavia over den korten afstand t[ot] Rangoon en Calcutta, per scheepsgelegenheid [...] worden overgebragt.

De Stations, welke de lijn doorloopt bij hare volt[ooiing,] waarvoor de maand Mei gesteld kan worden, [zijn] de volgende: Alexandrie, Suez, Kosseir, Souakin, Halaniyah, Maskat, Currachee, Calcutta, Rango[on, Sin]gapore, Batavia. Volgens het jongste N°. van [de *Ho*]*meward Mail* zal van Londen tot Bombay eene [depeche] van twintig woorden 12 pd. st. (*f* 144) kosten.

De kortste gemeenschap, zoowel voor Enge[land als] voor Nederland, blijft op dit oogenblik door [de Fran]sche stations, uitgaande van Marseille. Frankrij[k heeft] daardoor ook den sleutel in handen van de g[emeen]schap dier beide rijken met hunne overzeesche [bezit]tingen. In tijden van oorlog of beroerte, ook [...] staatkundig oogpunt, kan het echter raadzaa[m zijn,] dat men de tusschenkomst van Frankrijk niet [be]hoeve om deze gemeenschap te onderhouden. Ook [dit] schijnt te zullen voorzien worden. Immers [meenen] wij te weten, dat er tusschen Engeland en Ne[derland] op dit oogenblik onderhandelingen zijn aange[knoopt] om voor gezamentlijke rekening eene van Fr[ankrijk] onafhankelijke lijn daar te stellen, uitgaande va[n Fal]mouth over Gibraltar naar Malta, en van daar [naar] Alexandrie.

Weldra zullen wij dus tijdingen van denzelf[den dag,] misschien uit Batavia kunnen ontvangen! Tijd [en af]stand zullen zijn verdwenen voor de vordering[en van] de menschelijke wetenschap;— en laat ons [...] de humoristische zijde van het grootsche vr[aagstuk] wijzen, — de koloniale oppositie zal welligt v[...] in de Tweede Kamer eene schorsing van een h[alf uur] vragen, om den Minister van Kolonien in staat [te stel]len, den Gouverneur - Generaal op Buitenzorg e[enige] inlichtingen te verzoeken! (*Ned. I[...]*)

SUEZ-KANAAL.

Omtrent de werkzaamheden van het Suez-[kanaal] wordt uit Alexandrie aan de *Rott. Ct.* geschre[ven:]

Te Port-Saïd, tusschen Damiette en de golf [van Pe]lusium gelegen, komen dagelijks ladingen aan [van al]lerlei aard uit Frankrijk, Turkije, de kusten va[n Syrie] en de eilanden in de Middellandsche zee. Bel[angrijke] aankoopen, met de voornaamste handelshuizen [van de] heele wereld gesloten, ter bezorging van ma[terialen,] bouwgereedschappen en levensbehoeften, zullen [de ha]ven van Saïd toegankelijk maken voor al de vaa[rtuigen,] die in dienst gesteld worden door de algemeene [maat]schappij voor het Suez-kanaal. De ondernemer [van het] geheel des werks, de heer A. Hardon, van Parijs, [wordt,] naar men zegt, spoedig hier verwacht met een [talrijk] personeel, dat de delving van het kanaal moet [aanvangen] met een zeker aantal baggerwerktuigen. Men [verwacht, dat] deze vernuftig uitgedachte werktuigen in staat [zullen] zijn, om elk dagelijks 10,000 kubieke ellen aarde [uit] te werken en buiten de lijn van het kanaal te b[rengen.]

Bovendien zal een spoorweg, die reeds in aanb[ouw is,] te Port-Goid, de werkzaamheden van het lossen [en ver]voeren van hout, steen en andere materialen op h[et midden] van de woestijn, dat reeds het aanzien van eene [kleine] stad begint te verkrijgen, zeer bevorderen.

Wanneer men deze nieuwe stad, bestemd om [...] eene bloeijende plaats te worden, verlaat en d[e lijn van] het maritime kanaal volgt, komt men op onge[veer ...] mijlen afstands aan een kampement, bekend o[nder den] naam van Kantarad-El-Khazne; dáár is een v[...] Europeanen en Arabieren met kameelen, ossen [enz.] bezig huizen te bouwen, bakovens aan te legg[en, put]ten te graven, steenen te houwen, gebakken st[eenen en] aardewerk te vervaardigen. Juist op dit pun[t, waar] Mehemed - Ali, aan wien Aegypte zijne wederge[boorte] verschuldigd, langs een van ouds gebruikten weg [trok,] bij, toen hij zijne expeditie in Syrie volbragt, [...] vindt men er een oud militair wachthuis, van [...] wen en gebakken steen opgetrokken. Deze weg [wordt] nog altijd gevolgd door de karavanen, die va[n Syrie] naar Aegypte en de verschillende markten va[n ...] ta, Zagarig, Tanta, Damiette, enz. trekken.

Na dit laatste kampement bereikt men, hooger [op ...] de, het eerst El-Ferdame, waar eveneens wo[ningen,] ovens, putten, enz. worden aangelegd. Vervolg[ens komt] men aan de stad Toussoum, aldus genaamd n[aar den] zoon des onderkonings Saïd - pacha; zij ligt [in] het middenpunt der landengte en is waarschij[nlijk be]stemd eene gewigtige plaats in de toekomst in te [nemen.]

Te Bir-Athou-Battah, een kampement vóór To[ussoum,] in de rigting van Caïro en van het geprojecteer[de zoet]water-kanaal gelegen, worden eveneens huizen [gebouwd] ten aangelegd, om tot rustpunt te kunnen dien[en voor] de karavanen, die zich van water gaan voor[zien] bij het meer Maxama, ongeveer 30 Ned. mijlen v[an Tous]soum gelegen.

Wanneer men Toussoum verlaat, om zich [naar de] Roode Zee te begeven, dan ontmoet men nog [een kam]pement, Serapeum geheeten. Ook daar zijn [huizen,] ovens en putten in aanbouw, om als pleister[plaats te] kunnen dienen.

Daarop volgt de uitgestrekte steengroeve va[n] Geneffe, halfweg Toussoum en Suez gelegen. Deze [groeve,] waarbij huizen zijn gebouwd, is zeer rijk en [in de] nabijheid woont eene vrij talrijke bevolking met [...]

die van leeftogt wordt voorzien uit de voorraadschuren van Aonëbred, gelegen aan het 18de station den spoorweg van Suez en van waar dagelijks karavanen vertrekken, om al de opgenoemde kampementen te approvianderen, behalve Port Said, dat zijn leeftogt over zee ontvangt van Alexandrie en Damiette somtijds ook langs den Nijl van Caïro.

Wanneer men dus, eindelijk, van Gebel Geneffe, midpunt tusschen Toussoum en Suez, vertrekt en de vrij bogt van het kanaal voor zeeschepen volgt, ontmoet men geen ander kampement dan de schoone steengroeve Lattaka genaamd, aan de kust gelegen voor en van Suez, waar de algemeene maatschappij een woonhuis heeft doen bouwen, bestemd voor de exploitatie van bedoelde steengroeve.

Alles te zamen genomen waren al deze voorbereidende werkzaamheden volstrekt noodzakelijk, om de groote menigte personen te kunnen ontvangen, welke de doorgraving der landengte bijeen zal brengen.

Volgens de concessie van 99 jaar, door den onderkoning aan de algemeene maatschappij verleend, zal een verbazende uitgestrektheid gronds, door het zoetwaterkanaal besproeid, langs de geheele linie der doorgraving en tusschen Toussoum en Cairo voor de bebouwing geschikt gemaakt worden.

(*Ned. Indië.*)

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van den Java-Bode.

Voorzeker het deed het Hollandsch hart goed, toen wij dezer dagen getuigen waren van het feestelijk onthaal de Nederlandsche troepen ten deel gevallen, die ten koste van vermoeijenis en ontbering, de Nederlandsche vlag tegen het overmoedige Boni zoo schitterend hebben gehandhaafd en hersteld. Alleen hadden wij ook daarin zien deelen hunne makkers van de eerste Bonische expeditie, die een jaar geleden niet minder moed en volharding aan den dag hebben gelegd, en veel zwaardere offers aan ziekte en ellende hebben gebragt, om slechts wegbereiders te zijn en de schitterende uitkomst te geleiden, waarin wij ons thans mogen verblijden.

Eerebogen en eerepoorten, bloemfestoenen en decoratien (waarbij de dooden niet vergeten waren) tot zwevende engeltjes en wimpel-vlaggetjes in kluis, wachtten de teruggekeerde troepen op hun weg. Intusschen scheen het, dat de Heeren Hotel-Houders alleen zulke treffende ovatien van vaderlandsliefde moesten aan den dag leggen, zelfs de Societeit de Harmonie had geen vlag (rood, wit en blaauwe) uitgestoken.

Dat was in vroeger tijd anders. Toen was het slechts één man, die iedere aankomende troep hartelijk onthaalde, en bij iedere terugkeerende expeditie getuigenis gaf van zijn sympathie voor het Indische leger. En dat deed hij niet in zijne kwaliteit van logementhouder, neen omdat hij Hollander was; van top tot teen, Patriot en brave man tevens, zooals er nog leefden in de onvergetelijke dagen van 1830, in onze vroege jeugd.

Velen zullen het zich nog herinneren, de mannen der Balische expeditie, hoe reeds vóór 12 jaren geleden huis en hof van den Heer Loust feestelijk waren opgetooid en ingerigt tot ontvangst der dappere schare, en toen nog laatstelijk de troepen voor Boni bestemd, hunne nachtelijke wandeling naar de inschepingsplaats deden, was het nog immer dezelfde bewoner van het Marine Hotel, die te midden eener smaakvolle illuminatie hun het: Vaartwel en keert als overwinnaars weder! toeriep.

De Hollander Loust was een populair man bij iedere expeditionaire troep; zijn naam leefde in hun lied, en vaak verscheen in de droomen van den afgematten krijger het gelukkige tooneel, daarbij, een roemrijke wederkeer ter hoofdplaats, de brave Loust weêr met zijn vriendelijk gelaat en tal van ververschingen hen afwachten voor zijn gastvrij hotel.

Goed voordoen, doet goed volgen. En toen nu onlangs de troepen Batavia terug zagen, vonden zij niet bij een, maar bij alle hotels, die zij voorbij trokken, een feestelijke ontvangst bereid. Alleen bij den Heer Loust niet. . . . .

Toch had ook hij aanstalten gemaakt. Vlaggen en festoenen waren gereed, zijn huis was van ververschingen ruim voorzien, om de helden van Boni te ontvangen even luisterrijk als in de dagen van weleer. Maar ziet! op den morgen van den intogt werd hem berigt, dat op hoog bevel de troepen ditmaal zouden doormarcheren, en alleen mogten stilhouden bij zijn *Franschen* buurman in het *Fransche* HOTEL DES INDES

De Hollander was in zijn Hollandsch gevoel getroffen en beleedigd. Vlaggen en eerebogen werden op dit berigt neergehaald, en de voorbijgaande troepen vonden in het altijd zoo vriendelijk uitnoodigend uitgedoste Hotel van den Heer Loust ditmaal een Hotel en niet meer.

De tweede Bonische Expeditie, met zooveel beleid aangevangen en volbragt, is in ons oog geëindigd met- zachts uitgedrukt- eene kleinigheid.

Men noeme het een onbeduidende kleinigheid. In 't militaire zijn ze dit niet, vooral niet waar vaderlandsliefde en eergevoel in het spel zijn.

Men had geen Franschman en geen Fransch Hotel de eer moeten gunnen, Hollandsche troepen op hunne zegevierende terugkomst buitengewone blijken van gastvrijheid te bewijzen, met voorbijgang en achteruitzetting van een Hollandsch huis en een Hollandschen vriend van het leger.

Napoleon I en Napoleon III (om geen kinderen te noemen) zouden op zoo'n kleinigheid gelet.

BATAVIA, 23 April 1860. *Een Jong Patriotje.*

Nederlandsch-Indische Levensverzekering en Lijfrente-Maatschappij.

(Vervolg.)

VARIA.

Weezen-fonds en *Opvoedings-fonds*. — Sommigen schijnen die beiden te verwarren en als *gelijk* te beschouwen,

Men gelieve op te merken, dat reeds de naam aanduidt dat het eene is voor *Weezen*, of om kinderen na overlijden der ouders te verzorgen; het behoort alzoo tot de afdeeling *Levensverzekering*:

Het *Opvoedings-fonds* is het beleggen van Spaargelden om, het zij men *niet of wel* leeft, door de kinderen van hun 16 tot 23 jaar te ontvangen. — De inlagen dáárin terugkeerende op den leeftijd, dat de kinderen het meeste kosten, verligten in dat tijdvak der opvoeding de lasten der ouders.

Men kan bijv. voor zijn kind deelnemen voor *f* 300,-in *Weezen-fonds*, ontvangbaar na overlijden van den verzekerde, en bovendien voor *f* 300,- 's jaars als *Opvoedings-fonds*, voor welk laatste als tak der *Lijfrente* afdeeling geen gezondheids bewijs noodig is.

Weduwen - Pensioenen om overtegaan op de kinderen. — Zooals in vroegere Varia is aangetoond is zulks wiskundig niet te bepalen.

Men doet echter wel wanneer men vrouw en bijv. 4 kinderen heeft, bijv. *f* 2400. 's jaars wil nalaten; *f* 1200,- te stellen op de weduwe en *f* 300,-op ieder der kinderen, daar de moeder dan het vruchtgebruik heeft en zijn de kinderen meerderjarig, zij voor zich zelf kunnen zorgen en zelfs hunne moeder steunen.

Ofschoon wel weduwen-pensioenen uit het fonds der Ambtenaren, en die van misschien voor eene weduwe alléén voldoende, zouden zijn, het kindergeld dat er bij komt is verre van voldoende om daarvan eene goede opvoeding aan de kinderen te kunnen geven; eene deelneming aan het *Weezen-fonds*, natuurlijk veel minder kostbaar dan een aanvang *Weduwen-pensioen*, kan daarin veel te gemoet komen.

Een Duurte van sommige kontrakten wordt somtijds tegengeworpen, men zij overtuigd alles *dezelfde* basis heeft.

Vroeger 38 toonde gevallen aan van 53 pCt. dat men aan Lijfrente, en 38 pCt. aan Levensverzekering *meer* konde uitkeeren, indien men in plaats van netto $5^{4}/_{10}$ pCt., 7 pCt. tot Rente-basis aannam; — wij zullen niet spreken van 9 pCt. en indien men de lieven met *dien* rentestandaard vergelijken wil, kan men zich de moeite besparen, want zekerlijk kunnen zij dan den toets van *voordeel* niet doorstaan; bovenal wordt echter beoogd *soliditeit*.

Niet genoeg kan herhaald worden, dat zelden *goedkoopte* en *soliditeit* te vereenigen zijn; waar men 4/5 terug geeft van hetgeen later blijkt *te veel* betaald te zijn, kan men waarlijk niet over te kortdoening klagen! — Het zij intusschen verre als of men ingenomenheid van iedereen verwacht had; de staat onder Ult April aanstaande bekend te maken, zal aantoonen hoezeer de deelname toeneemt, de complete Tarieven 1e stuk tegen het einde der maand Mei te verspreiden, zal hoop ik de nog ontbrekende *Voorloopige Inteekenaren* ter intoelichting strekken, en ook anderen meer met de inrigting en toepassing der Tarieven bekend doen worden.

De *eerste* Exemplaren zullen aan Heeren Authoriteiten gezonden worden met verzoek inzage te willen verleenen.

Het afwerken der uitgave maakt gelijktijdige verzending van alles aan allen onmogelijk. (*Wordt vervolgd.*)

W. v. K.

Reisverhalen en indrukken.

PONTIANAK.

(*Vervolg.*)

Hier wonen de smeden bij elkander. Aan beide kanten sissen, kloppen, hameren, vonkenspatten. Het aanbeeld staat buiten aan den weg. Het is een stuk van een stevigen boomstam, waarop zij een grooten steen of een blok ijzer hebben bevestigd. Het kleine gedeelte van den weg is hier bijzonder goed door de overgestrooide steenkolen, asch en gruis. En thans, plotselinge verandering van tooneel. Het hameren verstomt, geen vonken spatten meer. Alle bedrijf en handel staan stil. Nergens eenige uitstalling. Alles is geborgen, en witte lakens, met gewijde papiertjes, rood, zwart en goud, beplakt, zijn voor de winkelkasten en vakken opgehangen en bevestigd. Het zou heiligschennis zijn, thans ook maar een vinger naar eenig werk uit te steken, thans ook maar een slip van die lakens op te ligten, dat de koopwaren zigtbaar werden. 't Is een groote feestdag in het palais royal van Pontianak; 't is er nieuwe jaar voor den Chinees. Rood geverwde vetkaarsen en heldere oliepotten branden op de huisaltaren. Buiten knetteren en knallen onophoudelijk afgestoken vuurwerk, geweer- en lillaschoten. Overal tegen de stijlen der beide gallerijen branden, in gekleurde papieren zakjes opgehangen, reukstokjes, waarnaast brandende waschpitjes zoo maar met den duim zijn vastgekleefd. Op straat, in de galerijen, in de huizen flikkeren vlammen van rood-, goud- en zilvergekleurde offerpapieren. Van daar ginder komt u een vreeselijke ketelmuziek en keelgetier tegen. 't Is de groote vocale en instrumentale uitvoering eener hymne van den grooten feestdag. Hoe gelukkig gevoelt zich thans Pontianaks Chinesche burgerij, te midden van al dat kloppen, schieten en razen, te midden van haar bontkleurige kolossale papieren lantaarns, overal opgehangen. Zij zitten voor de deur te smullen, spelen, rooken, praten kijken; of staan, gaan, dringen daar buiten door elkaar; terwijl soms een u verschrikt doet opzien en op zij springen, door een onverwacht geweerschot achter uw rug of langs uw oor gelost.

Maar de gelukkigsten van allen zullen voorzeker de kinderen wel zijn. Ziet hoe rijk en prachtig, maar ook hoe potsierlijk zij zijn opgetooid, tot het kleinste toe, dat men u daar op den arm brengt, om het u te laten bewonderen. In dure en prachtige zijde gekleed, omhangen met gouden kettingen over elkander, waaraan gouden munten en andere voorwerpen schitteren, met gouden kroontjes, polsbanden, ringen, zijn zij de wandelende uithangborden van de welvaart en van de ijdelheid hunner ouders.

Aan het einde der Chinesche kamp woont nog een hoopje schacherende Klingalezen bij elkander. Gij kent ze immers wel die mannen met hun haviksneuzen en gloeijende oogen, zoo slank en buigzaam van ligchaam, als hadden zij de lenigheid der slangen.

En uw wandeling vervolgende, steeds hooger op, langs den rivierkant, nu eens voorzigtig over een bruggetje stappend, dan over een boomstam balancerend, komt gij steeds verder de Maleische kamp binnen. De weg wordt al slechter en moeijelijker; eindelijk is hij niet meer begaanbaar voor den Europeaan, slechts voor den Inlander; nog verder alleen voor den orang-oetang. Doch gij hebt ook genoeg gezien, u geheel overtuigd, dat de weg zeer slecht, onbeschrijfelijk slecht is, en de huizen, op hooge palen gesteld, meestal ruw en slordig gebouwd, er armelijk uitzien, en veel, zeer veel te wenschen overlaten.

Het is iets meer dan een en een halve eeuw geleden, dat te Trim in Arabie, uit den stam Alkadri, een kind geboren werd, later een zoo beroemd man geworden, Said Sjerief Alhabib Hoesein bin Ahmed, dat zijn tijdgenooten van hem konden getuigen; «deze is het die in den nacht uitblinkt, schoon van uiterlijk, en de alleraanzienlijkste, Alhabib, de vriend Gods." Deze kwam na veel gereisd en gezien te hebben, en steeds wijzer en vromer geworden te zijn, eindelijk ook naar de West-kust van Borneo. Daar vestigde hij zich eerst te Mattan, vervolgens te Mampawa, hij huwde, had dertien kinderen en onder deze, een nog beroemder, althans beruchter geworden dan zijn vader, Abdoer-rahman, in 1742 te Mampawa geboren, den stichter van het rijk Pontianak. Wilt ge hem leeren kennen? ik zal trachten u hem in eenige trekken uit zijn leven te schetsen.

Aan den oever van de Mampawa rivier staat een langar, een nederig bidhuisje op palen. Daarin ligt een lijk in zijn wit doodsgewaad gewikkeld. Een lijk van een onbekende, uit de rivier opgehaald, wien niemand kent, voor wiens ziel zijn vrienden en betrekkingen niet kunnen komen bidden. Een toch omringen bidders zijn lijk. Een van hen die ook de anderen meêbragt, is Said Hoesein, die hoewel, ook zoo magtig, dat de regering des lands als geheel in zijn hand rust, en „hij de groote heer van Mampawa" genoemd wordt, het zich, als een vroom en nederig geloovige, toch altijd ten taak blijft stellen, om de lijken van onbekenden, ongelukkig omgekomenen, te reinigen en naar de voorschriften zijner godsdienst behoorlijk in hun graf te bestellen.

't Is avond en stil. Men hoort slechts het kabbelen van den stroom langs de palen der langar. Nu eens verheft zich de zingend-biddende stem van den priester, die de lijkgebeden opleest, dan weêr daalt zij en verliest zich eindelijk geheel in de stilte van zoo even. Een flaauw brandend lampje werpt slechts een onzeker licht over den opengeslagen Koran en den doode.

Ziet hij wel, of bedriegt de flikkering van het flaauwe licht Hoesein's oogen? — Ja, waarlijk, Allah akbar! God is groot! de doode beweegt zich, — rijst op!

Met schrik en ontzetting storten allen naar buiten en roepen wonder! wonder! Een baldadige jongen heeft door een gat in den vloer een stok gestoken, daarmee vattende in de plooijen van het doodskleed, het lijk opgerigt en zoo dat wonder verrigt. En die baldadige jongen is de veertienjarige Abdoer-Rahman.

Verscheidene jaren later. Te Passer, Oostkust van Borneo ligt een fransch schip ten anker. Het heeft een rijke lading in van zijden stoffen, lijnwaden en opium. De bemanning bestaat grootendeels uit Laskars. Zie, een Arabier laat zich aan boord roeijen. Hij komt dadelijk bij den kapitein, onderhandelt met hem over den aankoop van een deel der lading, en is intusschen zijn vriend, zijn warme hartelijke vriend geworden. Thans brengt hij hem, als een bewijs van zijn groote vriendschap, twee schoone slavinnen ten geschenke, en uit eerbiedsbetoon is hij daarbij vergezeld van een aantal volgelingen. De kapitein heeft, om den geachten en beminden gast naar eisch te ontvangen, een maaltijd aangerigt. Men zit aan en viert feest allen zijn vrienden en broeders.

De maaltijd is afgeloopen. Op de uitnoodiging van den Arabier is de kapitein een der slavinnen in de kajuit gaan zien. Deze weet wat haar bevolen is. Zij sluit de deur en houdt hem bezig.

Daar ontstaat eensklaps boven hun hoofden een plotseling en geweldig rumoer. De Arabier gaf een teeken; plotseling valt hij met zijn volgelingen op de Franschen aan. Allen vallen onder hun moorddolken. De Laskars redden zich met over boord te springen. Ook de kapitein is weldra vermoord en de Arabier is meester van schip en lading.

En de Arabier, die lage verraderlijke roover en moordenaar, is Abdoer-Rahman, intusschen man geworden, de meest gevreesde zeeroover uit den indischen Archipel, daarom ook met de vloek van zijn vader getroffen.

Ruim één jaar, misschien twee jaren later. Gij ziet van hier de landtong, door de zamenvloeijing van de Kapoeas-en Landakstroomen gevormd, daar, waar de onaanzienlijke houten Missigiet, omringd van nederige hutten op palen, verrijst. Zij ligt op een klein eiland, thans door een houten bruggetje met het achterliggende land verbonden. Nu zoo bewoond en digt bevolkt, lag het daar vroeger woest en ledig, met struiken en wild hout begroeid. Nog nimmer had een man er voet aan wal gezet. Wie zou het ooit durven wagen? Daar immers, fluisterden de inlanders elkander vaak vol vrees en angst in het oor, was de woonplaats der vreeselijke pontianaks, de geesten van vrouwen in barensnood bezweken, die met vliegende hairen en opengescheurd ligchaam akelig jammerend, door de lucht jagen, ieder man die zij ontmoeten vreeselijk martelen en duizend dooden doen sterven.

En zoo woest en ledig als vroeger, en als zulk een akelig verblijf dier vreeselijke pontianaks, ligt het daar weêr in de verbeelding voor ons.

Een vloot van verscheiden grootere en kleinere gewapende vaartuigen, de rivier opgekomen, ankert nabij hetzelve, en verblijft er in den nacht. Den volgenden dag ankert zij in de straat achter het eiland en blijft daar vijf dagen werkeloos liggen. Wat mag zij willen? De zesde dag nadert. Het is nog vroeg en duister, vier uur in den morgen. Daar omringen onverwacht de vaartuigen het eiland, rigten er hun stukken op en beschieten het met donderend geweld. Tot acht uur duurt de hevige kanonnade onafgebroken door. Nu geeft de vlootvoogd een teeken. Het kanon zwijgt en hij zegt: „mannen houdt op te strijden, de booze geesten die dit eiland bewoonden, zijn gevlugt, vreest niet meer, gaan wij aan wal, om het eiland te zuiveren en er ons een woonplaats te kiezen. Hij is de eerste die aan wal springt en met de bijl treft. Alle de zijnen volgen aanstonds. Reeds den avond van denzelfden dag hadden zij er hun hutten opgeslagen. Weldra verrezen er een messigit, betere huizen en aan den overwal een vorstelijk verblijf. Die man, de stichter van de hoofdplaats en het rijk Pontianak, gij zegt het reeds, is andermaal Abdoer-Rahman, en hij was haar stichter in het jaar onzes Heeren 1772.

Hij leefde en regeerde nog vele jaren, gaf goede wetten aan zijn volk, wist orde en geregtigheid in zijn hoofdplaats te handhaven, haar bevolking en welvaart te bevorderen en den handel van andere plaatsen daar heen te verleggen.

De baldadige jongen, de verraderlijke zeeroover was een vorst geworden, die in het bestuur van zijn land groote verdiensten had, en wien onder zijn indische medevorsten te regt een eere-en eerste plaats mag aangewezen worden.

Hij ging ook jaarlijks in bedevaart naar het graf zijns vaders te Mampawa, om te toonen dat hij een beter mensch was geworden, en zich met diens geest verzoend had.

Maar wat verdiensten hij ook had in de stichting en het bestuur van zijn rijk, naar buiten bleef hij nog altijd dezelfde geweldige en roofzuchtige man, en nimmer voorzeker hebben ook de vorsten der westkust een lastiger en gevaarlijker nabuur gehad, dan hem. Steeds vlamde hij op het bezit van anderen. Tweemaal viel hij den vorst van Sangouw aan Later moesten achtereenvolgends Mampawa, Soekadana, Landak en Sambas het ontgelden.

Overtuigd dat hij te kort zou schieten tegen de Compagnie, wist hij haar steeds te vleijen; zijn heerschzuchtige bedoelingen listig voor haar te verbergen, haar tegen de andere vorsten op te zetten, en met haar vereenigd hen te treffen om zijn eigen belang te dienen.

Blijft altijd vrienden met de Europeanen, was steeds zijn beginsel als vorst; was ook de les, die hij stervend zijn kinderen nog op het hart drukte.

Eindelijk ging ook die man van zoo veel gedruisch, onrust en strijden op de westkust, voorbij, na bijna veertig jaren sultan van Pontianak geweest te zijn. Zoo toch lezen wij in de kronijken van Pontianak:

„Op vrijdagavond, elf uur, den 1sten maand Moharam, van het jaar dal-awal 1223 (a. c. 1808) werd sultan Sjarif Abdoel-Rahman, zoon van wijlen den nabib Hoesin Alkadri, door God van het vergankelijke naar het eeuwige leven terug geroepen."

„En," vervolgt zij, als bewijs dat gelijk bij ons, ook bij hen het le roi est mort, vive le roi geldt; „op dienzelfden dag verving de panembahan Sjarif Kalmin den sultan Sjarif Abdoel-Rahman, onder den titel en naam sultan Sjarif Kamin, als vorst over het rijk van Pontianak."

(*Wordt vervolgd.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		NAAR
April	19	Hamburg	Electrie	H. C. Johannsen	Sunderland	18 Dec.	Hongkong
〃	20	Bremer	Willy	B. Sandstedt	〃	1 〃	〃
〃	—	H. B. M.	Gunboat Hardy	luit. t/z. A. G. Bogle	Kaap de G. Hoop.	19 Febr.	〃
〃	—	Fransch	Amelie.	B. Gerand	Frankrijk		〃
〃	—	Engelsch	New Perseverance	A. C. Hogg.	Singapore	4 April	Swan Rivier
〃	—	Amerikaansch	Redgauntlte	A. H. Lucas	Shanghae.	26 Maart	New-York
〃	21	Engelsch	J. C. Ross	R. Ballard	Cocos Eiland	12 April	Batavia
〃	—	〃	Nabob	E. Jones.	Cardiff	12 Nov.	Hongkong
〃	20	Amerikaansch	Spakspean	J. W. Norcross	Liverpool	7 Jan.	〃
〃	—	Engelsch	Sydney Griffeths	H. Harrison	Australie	9 Maart	Singapore
〃	21	〃	Joshua Haddington	F. H. Hithy Comlie.	Liverpool	9 Dec.	〃
〃	—	Hamburg	Albatros	A. Foosbuy	Hamburg	20 Nov.	〃
〃	22	H. B. M.	Uugent	H. W. Hire	Fort Elisabeth	13 Maart	Hongkong met 500 man troepen
〃	—	Fransch	Brave Lourmel	L. Divoire	Macao	3 April	Havana met 300 koelies
〃	—	Engelsch	Eliza	F. B. Philipps	Londen	4 Nov.	Manila
〃	22	Spaansch	Julia	V. Casmano	Manila		Londen
〃	—	Engelsch	Jane Graij	J. Werry	Sydney	25 Febr.	Singapore
〃	—	〃	Hoang Ho	J. F. Fawcett	Londen	7 Jan.	Hongkong
〃	—	〃	Sir Ralph Aberoromby	J. Hempseed	Whampoa	29 Maart	Londen

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.		AGENTEN.
April	21	H. B. M.	stooms.	Hardy	Komdt. Boyle	Kaap de G. Hoop.	19 Febr.	
〃	22	Ned. Indisch	bark	Balheer	Abdul Ganie	Banjermassing	13 〃	Buys, Jacobsen & Co.
〃	—	〃	brik	Kaliemaas	Said Hoesin	Palembang	31 Maart	〃
〃	23	Nederlandsch	bark	D. T. Visser	W. v. der Linden	Indramaijo	21 〃	Gezagvoerder.
〃	—	Ned. Indisch	schip	Tatas Bandjermassing	Sjarief Moh.	Koetee	2 〃	Buys, Jacobsen & Co.
〃	—	〃	schoener	l'Union	G. Schuit	Samarang	18 April	Schimmelpenninck & Co.
〃	—	Engelsch	brik	J. C. Ross	Ballard	Coscos Eiland	12 〃	Wilson & Co.
〃	—	Nederlandsch	bark	Loevestein	C. Vonk	Boni	4 〃	J. Cezard & Co.
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Macasser	A. G. Bosch	Uit zee terug.		W. Cores de Vries.
〃	24	〃	bark	Arief Banjermassing	Moh. Salé	Banjermassing	8 April	Buys, Jacobsen & Co.
〃	—	〃	〃	Sarie Elmashoor	Djamal	〃	14 Jan.	Gezagvoerder.
〃	25	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang	24 April	Landberg, Bezoet de Bic & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	22	Nederlandsch	bark	Capella	P. H. Landweer	China
"	—	"	schip	President van Rijckevorsel	C. Verweij	Rotterdam
"	—	"	bark	Petronella Catharina	C. H. van der Veen	China
"	—	Z. M.	stooms.	Het Loo	luit. t/t. 1 kl. J. van Gogh	Molukkos en Timor
"	—	Ned. Indisch	"	Makasser	A. G. Bosch	Macassar via Bencoelen
"	24	"	"	Palembang	W. A. J. Kuller	Singapore
"	—	"	bark	Alnoer	Sech Marzoekie	Samarang
"	—	Hamburg	schip	Marij Ross	J. H. Meijer	Nederland
"	—	"	brik	Princess Roijal	G. C. Spechhohn	Hamburg
"	—	H. B. M.	kanonn.	Bonneer	A. R. Owen	koerst. om de N.
"	—	"	stooms.	Weagel	W. Howarth	"
"	25	Nederlandsch	bark	Barend Willem.	W. Retgers	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Aegidia en Pauline	C. J. Iz qq.		B. Kopersmit & Co.
"	schip	Philips van Marnix*	E. van Duijn		"
"	"	Biesbosch*	J. Mugge		"
"	bark	Ardjoeno	J. F. A. Rapp	Tjilatjap en Nederland	Haager & Schuurman.
"	schip	Staatsraad van Ewijck	F. de Winter	Nederland	Maclaine, Watson & Co.
"	brik	Stella Maris*	A. Leeflang	China	van Ommeren, Rueb & Co.
"	bark	St. Jan	P. Lommerse		"
"	"	Konink. Ned. Yachtclub*	F. L. Zack	Nederland	"
"	schip	Medea	J. Lourens		Reijnst en Vinju.
"	"	Willem I.	T. J. Niedfeld	Padang	J. Cezard & Co.
"	bark	Robertus Hendrikus	R. H. Mulder	Padang	"
"	schip	Loevestein	C. Vonk		"
"	bark	Antoinette Seraphine	A. Vietor	China	E. Moormann & Co.
"	"	Johanna*	Piccardt		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	"	Voorwaarts	E. Hoekstra		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
Ned. Indisch	"	Lioug Goan Zephir*	Goeij Potjoan	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
"	brik	Arachman*	Moh. Ariep	Samarang en Banjermassing	"
"	"	Kaliemaas*	Said bin Hassan	Palembang	"
"	bark	Balheer*	Abdul Ganie		"
"	"	Tatas Bandjermassing*	Sarief Mohamat		"
"	"	Djelanie*	Said Moh. bin Alie	Cheribon	"
"	brik	Ocean*	Giam Liangsoeij		"
"	schoener	Bintang Batavia*	Cowan		"
"	bark	Marzoek*	Said Abdulla		"
"	schoener	Indramaijo**	Tan Tjinghiang	Palembang	"
Ned. Indisch	bark	Generaal Michiels.*	D. de Wilde	Nederland	Haager & Schuurman.
"	schip	Egbert*	Tormijn		Maclaine, Watson & Co.
Engelsch	schoener	Atiatool Barie*	Sech Almachlaar	Samarang	B. J. Jacobs.
"	brik	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
Spaansch	schip	Reina del Oceano*	Sarachaga		Dümmler & Co.
Fransch	"	Marie Gabrielle*	Even	Frankrijk	J. Cezard & Co.
Zweedsch	"	Triton*	Kraeft	Nederland	Busing, Schröder & Co.
"	brik	Emelie*	P. Pettersson		J. Cezard & Co.
Deensch	"	Agnes	J. Moos	Samarang	van Ommeren, Rueb & Co.
Bremer	bark	Capella*	C. Lange	Soerabaija	E. Moormann & Co.
Hamburg	"	Martaban*	J. C. E. Bohn	Makasser	Hagendorn, Plump & Co.
"	schip	Tellus*	C. Hansen		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
"	brik	Juliane*	Stern	Soerabaija	Wilson & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
April	13	Nederlandsch	bark	Geertruida Maria	J. Mulder Drentz	Samarang
"	—	"	"	Jan Puttershoek	Lammertz	Batavia
"	14	Ned. Indisch	"	Jadul Karim	Abdul Sedik	Banjermassing
"	—	Nederlandsch	"	Canton	H. Tweehuijs	Boni
"	17	Ned. Indisch	stooms.	Palembang	W. A. J. Kuller	Batavia
"	—	"	bark	Fathal Haer	Sech Hailla	Biema
"	—	"	"	Noorsasie	Sech Barkaba	Palembang
"	—	Ned. Indisch	bark	Gertrude	J. M. Sobels	Tjilatjap
"	—	Gouv.	stooms.	Java	H. F. Benoster	Batavia
"	—	Ned. Indisch	bark	Soetan Iskander	L. G. Kloppenburg	Grissee
"	19	"	stooms.	Padang	A. Guijot	Makassar

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	12	Z. M.	stooms.	Soembing	luit. t/z. 1 kl. J. H. K. Croes	Banjermassing
"	—	Ned. Indisch	bark	Fathal Haer	Sech Baledram	Bima via Balie
"	—	Z. M.	stooms.	Phoenix	luit. 1 kl. W. B. F. Escher.	Makasser
"	—	Ned. Indisch	bark	Henriette	Tan Soetiong	Riouw
"	—	"	"	Zein	Sech Baderdana	Banjermassing
"	13	"	"	Abool Haer	Sech Oembarak Baderdana	"

In lading liggende schepen te *Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch	bark	Stad Schiedam	F. Wulp		Fraser, Eaton & Co.
Bremer	"	Marij	Hogemann	Rotterdam	"
Nederlandsch	"	Hollandia	Wap		Mathieu, Ebbs, Ruijs & Co.
"	"	Jacob	Borger		"
"	"	van der Palm	Marcus	Nederland via Indramaijo	"
"	"	Delftshaven	Schaap	Nederland	B. Kopersmit & Co.
"	"	Sumatra	Grivel		"
"	"	Stad Dockum	van der Werff		"
"	"	Weltevreden	J. J. Duinker		"
"	"	Per Aspera Ad Astra	Admiraal		J. F. van Leeuwen & Co.
Engelsch	"	Duchess of Sutherland	M. Megget		Hill, Broekman & Co.
Ned. Indisch	"	Soetan Iskander	L. G. Kloppenberg		Adam & Co.
Nederlandsch	"	Jhr. Mr. v. d. Wal v. Puttershoek	Lammerts	Sumanap	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Canton	Tweehuijs		"

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
April	13	Nederlandsch	schip	Amstel	H. H. Rademaker	Nederland
"	—	"	"	Alcijone	H. C. Haacke	"
"	14	Engelsch	"	Scotia	G. W. Ward	"

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	VAN
April	2	N. I.	bark	Kim Wau	Lie Tjieu Ing.	Rembang
"	—	"	toop	Kim Ban Liong	Lim Assiak	Uit Zee Terug
"	4	Ned.	bark	Graafstroom	Ruhaak	Batavia
"	—	N. I.	stooms.	Padang	Guijot	"
"	5	"	"	Banda	Neije	Samarang
"	11	"	schoen.	Indramaijoe	Tan Tjin Ing.	Pecalongan
"	—	"	stooms.	Oenarang	Hulsteijn	"
"	12	"	"	Palembang	Kuller	Batavia
"	13	"	brik	Kim Wau	Geng Gaeij	Tagal
"	14	"	"	Hap Goan	The Boen Hian	Riouw

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	3	N. I.	toop	Kim Ban Liong	Lim Assiad	Palembang
"	4	"	stooms.	Padang	Guijot	Samarang
"	5	"	"	Banda	Neije	Batavia
"	11	Ned.	"	Pres. van Rijckevorssel	Vermeij	Ned. v. Bat.
"	—	N. I.	"	Oenarang	Hulsteijn	Batavia
"	12	"	"	Palembang	Kuller	Soerabaija
"	—	"	brik	Vernon	Kloppert	Poelolaut
"	—	"	bark	Kim Wan	Lie Tjien Ing.	Riouw

Aangekomen schepen te *Indramaijoe*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	11	N. I.	bark	Hairol Barie	Sech Arfan	Tagal

Vertrokken schepen van *Indramaijoe*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	3	Ned.	schip	Triton	Adriaans	Nederland
"	12	Hamb.	"	Arracan	Kublken	"
"	—	N. I.	bark	Hairol Barie	Sech Arfan	Batavia

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	2	N. I.	bark	Hairol Barie	Sech Arpan	Cheribon
"	11	"	"	Soeij Gean	Tio Ting Kiat	Pecalongan

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	7	N. I.	bark	Hairol Barie	Sech Arpan	Muntok
"	11	"	"	Kim Goan	Oeij Ging Hoeij	Cheribon

Aangekomen schepen te *Pekalongan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
April	1	N. I.	brik	Indramaijoe	Tjing Hiang.	Cheribon
"	—	"	bark	Boearoel Karim	S. Hondiman.	
"	2	Ned.	"	Cornelia	Jaski	Batavia

Vertrokken schepen van *Pekalongan*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
April	4	N. I.	brik	Boesroel Karim	S. Hondiman.	Sumanap
"	6	"	bark	Soeij Goan	Tio Ting Kiat.	Riouw
"	—	"	schoen.	Indramaijoe	Tjing Hiang.	Bat. v. Cher.
"	7	Ned.	bark	S. van Heel	Dietz	Rotterdam

Aangekomen schepen *Panaroekan.*

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	29	Ned.	schip	d'Elmina	Flenge	Bezoeki
"	31	"	bark	IJssel	Maarschalk	"

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart	26	N. I.	bark	Fathul Joesoor	Siad Aljoefrie.	Soerabaija
"	27	"	"	Anis Balgaer	Sech Soenkar.	Grissee
April	2	"	brik	Marzoek	Sech Bagawie.	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	NAAR
Maart	29	Ned.	schip	Nova Zembla	Hordijk	Tjilatjap
April	6	N. I.	bark	Marzoek	Sech Bagawie.	Molukkos
"	—	"	"	Anis Balgaer	Sech Soukar.	Pecalongan

Aangekomen schepen te *Banjoewangi.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV	VAN
Maart	27	Ned.	schip	Metalen Kruis	Zuurdeeg	Pasoeroean
"	26	Bal.	brik	Gruda	Lange	Bali Badong
"	27	Ned.	schip	Welvaart	Mooi	Pasoeroean
April	1	"	"	Nova Zembla	Hordijk	Sumanap
"	4	"	"	Graaf Dirk III.	Rotgans	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Banjoewangi.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart	23	N. I.	schip	Gertrude	Sobels	Soerabaija
"	26	"	"	Metalen Kruis	Zuurdeeg	Amsterdam
"	27	"	"	Welvaart	Mooi	Idem
April	1	Bal.	brik	Gruda	Lange	Sumbawa
"	2	Ned.	schip	Nova Zembla	Hordijk	Tjilatjap
"	5	"	"	Graaf Dirk III.	Rotgans	Nederland

Schepen in Lading.

TE AMSTERDAM.

Batavia	Amalia Augusta. — van Marle.
,,	Theod. Machthilda. — Boelhouwer.
,,	Baron van Hardenbroek. — Henny.
,,	Electra. — Wegman.
,, en Samarang	Zeemeeuw. — Kayser.
,, en Cheribon	Wilhelmine. — van Dale.
,, en Soerabaija	Straat Baly. — Scholl.
,, ,,	Tjienngsie. ex W. de Clercq. — Ouweband.
,, ,,	Argus. ex Agneta. — Smit.
,, Samarang en Soerabaija	Anthonia Geertruida. — de Boer.
,,	Marie Elise — v. d. Putte.
,,	'tGoede Vertrouwen. — Kraan.
,,	Batavia ex Anna Justina. — van Dolder.
Soerabaija direct	Holland. — Aufm'orth.
,,direct	Wilhelmina Maria ex Johannus Albertus — Londt
Samarang	Henriette Geertruida. — de Boer.
direct	Rijnbrandt. — Lange.
Macasser direct	Elisabeth en Jacoba. — Lucas.
Singapore en Hongkong	der West. — Pust.
,,	Celeritas. — Wagner.
Sydney	Wilhelmina en Elise. — Priebee.
Kanagawa (Japan) via Batavia	Fenna. — Caspers.
Port Natal direct	Hermanus Isaäc. — Braunstahl.
Kaapstad en Batavia	Johanna Maria. — Dam.
Kaap de Goede Hoop	Reinhardt. — v. d. Sprenckel.

TE ROTTERDAM.

Batavia	Duiveland. — Hagers.
,,	Maria Anna. — Overgaauw.
,,	Joan. — La Seur.
,,	Eva Johanna. — v. Bochove.
,,	Hebe. — Kiehl.
,,	Patriarch Samhiri. — Lion.
,, en Samarang	Juno. — Nicolai.
,, en Soerabaija	J. C. Schotel. — van Beest Holle
,, Samarang en Soerabaija	Mary en Hillagonda. — Boman.
,, ,,	Louise Kroonpr. van Zweden. — v.
,, ,,	Kortenaar. — Glazener.
Soerabaija	Ida Maria de Raath. — de Boer.
Padang	Julie. — Brem.
Samarang	Vijf Vrienden. — Johan.
Melbourne	Trijntje Fenna. — Ingerman.

Vrachten.

Van Nederland	naar	Batavia	f 35	à
,, ,,	,,	Samarang	,, 45	,,
,, ,,	,,	Soerabaija	,, 50	,,
,, ,,	,,	Singapore	,, 50	,, 6
,, ,,	,,	Macasser	,, 80	,,
,, ,,	,,	Padang	,, 65	,,
,, ,,	,,	Hongkong	,, 60	,, 65
,, ,,	,,	Kaap de Goede Hoop	,, 50	,,
,, ,,	,,	Japan	,, 85	,,
,, ,,	,,	Batavia m. steenkolen	,, 40	,,
,, ,,	,,	Australia	£ $2\frac{3}{4}$	à £
,, Engeland	,,	Australia	,, $3\frac{1}{2}$	à ,,
,, ,,	,,	Singapore	,, 3	à ,,
,, ,,	,,	Java	,, $2\frac{3}{4}$	à ,,
,, ,,	,,	China	,, 4	à ,,

HANDELSBERIGTEN

Rotterdam en Amsterdam,

VAN DEN 25 FEBRUARIJ TOT 8 MAART 186

(*Slot.*)

Thee stil, doch met vaste prijzen. De markt bleef minder voor meest in gebruik zijnde soorten dan in een aantal jaren het geval tegenstaande het arrivement te Rotterdam van het schip Ravensworth lading Chineesche Thee, en eene kleine daling der prijzen te Londen markt voor dat artikel goed gestemd. De lading van de Ravensw uit: 5385/4 en 1851/8 kisten Congo, 299/4 en 600/8 kn. Souchon 135/12 kn. Pecco, en wordt den 28 Maart aanstaande te Rotterdam gebragt.

Verfwaren. Indigo. Sedert het vorig berigt heeft de handel digheid verkregen. Eenige toenadering van de houders was daarv oorzaak. In het geheel hebben 350 kn. Java, voor het grootste ged laatst aangevoerde partijen bij particulieren, nemers gevonden tot avans op de laatste veilingprijzen. Thans zijn de eigenaars me r t ken, de kooplust blijft echter nog bestaan, hoewel niet tot hoogere Drie Vrienden zijn weder 100 kn. aangevoerd, die spoedig aan de m komen. — Cochenille met zeer weinig handel. — Sapan- en Kadra ven bij kleine partijtjes tot de notering coulant te verkoopen. Voor is schaarsch en gevraagd. — Kurkuma. Met weinig handel tot alleen voor de consumptie. De stemming blijft voor dit artikel zienlijken voorraad steeds gedrukt.

Droogerijen. Camphor onveranderd. — Cassia Vera met m verminderenden voorraad. — Siam Sago en Sago Meel hooger gestem hier meer gezocht en met zeer beperkten voorraad. — Japansche W stig gestemd. — Bindrotting prijshoudend. — Van Paarlmoerschel ca. 20,000 ko. ex Marianne tot onbekenden prijs afgedaan. — Co breekt.

Specerijen. De vraag naar Notenmuscaat no. 1 heeft sedert berigt opgehouden; prijzen gingen eenigzins terug, doch blijven tha vast. — In Peper ging niets om.

Huiden. De 2210 stuks O. I. Buffel ex Eva Johanna, volge berigt tegen 26 Febr. in veiling aangeslagen, vonden van 18 tot 22 pers. Op dienzelfden dag kwamen mede in veiling: 924 Java Runder, telijk van 25 tot 35 cs. opgehouden en gedeeltelijk van $30\frac{1}{2}$ tot 35 c werden; 286 Java Buffel, die tot $18\frac{1}{2}$ en 125 do. do., die tot 21 c werden, benevens 252 Java Runder welke gedeeltelijk tot 50 cs. opg gedeeltelijk niet geveild werden. Deze veiling liep, niettegenstaande kooplust, wat het verkochte betreft (hoofdzakelijk met betrekking tot B zeer coulant af. Na de veiling werden nog verscheidene 2e hands ferme prijzen afgedaan. De geheele voorraad in de 1e hand bedroeg al zer 3616 stuks Buffelhuiden.

Wol. Sedert de veiling bleef het artikel in eene goede positie. hand werden 18 Balen Sydney afgedaan tot onbekenden prijs.

Metalen. Na het vertrek der vorige Mail heeft de stand van Ba weder eenigermate verbeterd en werden 200 bn. tot f 80 en 1000 afgedaan, waartoe misschien thans nog te koop zoude zijn. — In an len zijn geene veranderingen te vermelden.

Arak. Afgedaan werden 23/1 en 67/2 Leggers ex Gabalwa, van te, waarschijnlijk boven de f 140, 50 Leggers ex Gabalwa tot geh waarschijnlijk om de f 122, en 150 Leggers ex Maarten v. Rossem zegt tot f 117

Te Rotterdam arriveerden 50 Leggers per Ouderkerk a/d. Amstel en Leggers per Elbe, beide van Batavia.

MARKTPRIJZEN.

TE BATAVIA, DEN 24 APRIL.

Arak, f 45,— verkoopen.
Koffij, Java. f 36,— zonder afdoening.
———, Padang, voorraad gering.
Suiker N°. 16 f 16,75, @ f 17,— afgedaan.
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju f 12,— p. kelder, in Consu
Rijst, Indramaijoe met zakken, zonder handel.
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, f 155,— @ f 160,—
———, " " 2de kwaliteit, f 140,— @ f 150,—
———, Carga f 125 @ f 130,—
Wisselkoers op Nederland 100 @ 101%, Gouvernement pari, Enge @ f 11,60. China f 2,80 ₱ doll., Singapore f 2,75 ₱ doll., Calcutt

TE SAMARANG, DEN 20 APRIL.

Koffij, f 34,— nominaal.
Suiker N° 16, f 16,— id.
Indigo, f 4 @ f 4,10 voor eerste kwaliteit afgedaan.
Koehuiden, f 65,— ₱ kodie. op lev. afgedaan.
Buffelhuiden, f 45,— ₱ kodie geboden.
Staart Peper, f 75,— geboden.
Rijst ordinair wit, f 130 @ 140,— ₱ koijang @ 28 picol. zonder
" carga " f 100 @ 120,— idem. id
Klapper Olie f 31,—
Katjang " f 25,—
Rotting f 9,—
Kadjang Matten, f 8,50,—
Wisselkoers op Holland pari à $100\frac{1}{2}$ pCt.

TE SOERABAIJA, DEN 19 APRIL.

Suiker f $16\frac{1}{3}$,—
Koffij
Rijst (Carga)
id. (witte)
Koehuiden ₱ picol.
Arak ₱ legger. f 45,—
Olie (Klapper.)
" (Katjang.)
Kadjang Matten f 9,—
Rotting f 8 @ f 9,—
Wisselkoers op Holland pari.

TE PASOEROEAN, DEN 18 APRIL.

Suiker N°. 16 f $16\frac{1}{2}$ oogst 1860, geboden.
Rijst, (witte) ₱ koyang f 180,—
Id. (carga) " " " 150,—
Olie, (klapper) pic. " 25,—
Id. (katjang) " " 20,—
Wisselkoers pari

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 19 April 1
5,158-15 " Koffij oogst 1859.

Vertrokken Passagiers van Bat

van den 21 tot en met den 24 April 1860.

Met het N. I. stooms. Makasser, Kapt. A. G. Bosch, Luit. Geesteranus, Kapt. Sanders, Schmidt en echtg., 1ste Luit. Reijnde Beuse, Magazijnmeester Reijnders en Z. M. troepen naar Padang vi

Met het Ned. Ind. stooms. Palembang, Kapt. W. A. J. Ku E. Vincent, echtg. en 5 kinderen, Thompson, en echtg. van Sch hardt, Kroon, Th. Altheer, Schilpenoord, Meijners, Hutchenson, jufvr. Knappert en Z. M. troepen naar Singapore via Muntok en

CORRESPONDENTIE.

Aan den Heer *Jus.* — In uw brief klaagt U niet genoegzaam rondzenden van de inteeke voor het volksfeest door het plaatselijk best verwijzen naar den Java-Bode van den 28ste No. 26, waar wij hebben medegedeeld: »V die geen lijst ontvingen, ligt er een ter teeke het residentie kantoor."

Hierdoor achten wij het plaatsen uws brie tollig.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verant voor de wet H. M. VAN D

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, TE BA